

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . " 28.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENECE

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Paročna oznaka, zahvala, gomolnice itd.:
enostolpna petstvrsta po 2 vin.

Poslano:

enostolpna petstvrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani

Protestni shod Slovencev v Velikovcu.

Velikovec, 23. aprila.

Kakor ste v »Slovenca« že poročali, so priredili koroški nemški nacionalci minulo nedeljo v Sinčivasi takozvani »Kärntnertag«, protestni shod zoper upravičene in v ustavi utemeljene zahteve koroških Slovencev v vseh panogah javnega življenja. Na ta sirovi, kulturnega naroda nevredni nastop Nemcev na imenovanem shodu so Slovenci odgovorili že v sredo nato na protestnem shodu v Velikovcu, ki se je vršil tu v »Narodnem domu« ob navzočnosti kakih 400 slovenskih mož in mladencev. Udeležilo bi se jih bilo nedvomno še veliko več, ako bi bil ugodnejši čas in ako bi ne zadržalo mnoge nujno delo na polju in če bi mogli tudi v tem kratkem času shod zadostno razglasiti. — Predsedoval je g. Podgorc.

Točno ob eni uri otvoril msgr. Podgorc zborovanje ter pozdravi vse navzoče, zlasti pa ravnokar došlega voditelja koroških Slovencev gospoda dr. Brejca.

Pozdravi nato tudi vladnega zastopnika g. komisarja Kakla. Oba pozdravijo tudi navzoči z navdušenimi živjoklici. Povdarja nato, da se vrši ta shod v odgovor na shod v Sinčivasi in da smo ga priredili Slovenci nalašč v Velikovcu, na severni meji naše domovine, da Nemcem pokažemo, da se gibljemo tudi tukaj in da si svojih pravic ne pustimo teptati. Besedo odstopi gosp. dr. Brejcu, ki, viharno pozdravljen, v bistvu izjavi sledeče:

»Kärntnertag« so imeli v nedeljo Nemci v Sinčivasi. Iz cele dežele so prišli, celo iz Mölltala in Ziljske doline. Telegrafično so jih klicali. Po Celovcu samem so plakativno shod. Čemu so se zbrali? »Kärntnertag« bomo naredili, da se bodo koroški Slovenci zavedli, da so Korošci, to je ne Kranjci. Prišel bi bil osebno na shod in je pripravljen vselej in povsod odgovoriti na napade nemških nacionalcev, ako mu slednji na svojih shodih jamčijo za varnost življenja, katerega pa na shodu v Sinčivasi ne bi bil varen. (Saj so bili nekateri Nemci oboroženi z lovskimi noži. Op. por.) Nasprotniki pravijo: »Koroška Korošcem!«, zakaj potem pa mečejo koroške Slovence iz dežele? Dr. Kušej, dr.

ilavnik, dr. Schaubach, Siter, dr. Zwitter, dr. Eller, dr. Silan i. dr., sami Korošci, in vsi so morali iz dežele! Grših hinavcev pod milim solncem ni, kakor so nemški nacionalci. Pri njih je vsak dobrodošel, če le ž njimi drži. S samo hinavščino hočejo slovenskega kmeta pod svojo peto držati. »Koroška Korošcem!« Zakaj imajo pa oni vse polno sodnikov in uradnikov iz drugih kronovin? Hönlinger sam, voditelj nemško-nacionalne stranke, ni Korošec. Dr. Martinek, ki je tudi bil v Sinčivasi in protestiral proti slovenskim sodnikom, tudi ni Korošec, istotako ne dr. Knapitsch, ki je rojen Ljubljančan. Pri deželni vladi je večina tujih uradnikov. G. Wollseger pri celovškem okr. glavarstvu je celo Kranjec. Predsednik deželnega sodišča dr. Bouvier je Ljubljančan. Govornik imenuje še mnogo drugih, ki niso Korošci. »Zoper vse te protestiramo tudi mi! In potem smo pa edini!« (Velik smeh.) Kitajski zid hočejo na eni strani napraviti nemški nacionalci okoli dežele, na drugi strani pa kličejo: »Fremdenverkehr, Fremdenverkehr!« in beračijo v ta namen pri vladi na Dunaju za denar. Tudi na šolskem polju protestiramo zoper krivice, ki se nam gode in izjavljamo, da smo tudi mi za šolo, kjer bi se naši otroci tudi nemško naučili, a za take trapa-rije, kakor jih uganjajo nemški nacionalci, pa nismo. (Veliko ploskanje.) — Dalje protestiramo, da na shodu v Sinčivasi naših niso pustili noter in da so naše ljudi zaradi klicev: Živio cesar Franc Jožef! ven metali, oni, ki z dejanjem in jezikom delajo na razpad Avstrije in uganjajo zato neprestan nemir in zgago! Mi smo zvesti Avstriji in nimamo drugod, ne pri Prusih, ne pri Lahih, ne pri Srbih, ne pri Ogrih nič iskati. (Veliko odobravanje.) Nemški nacionalci pa hočejo Avstrijo zato upropastiti, ker je katoliška in ker je njena vladarska rodovina zvesta katoliški veri in ker vidijo, da se bližajo katoliški časi. (Viharno živio-klici.)

Prešedši na politiko zadnjega časa, povdarja govornik, da je deviza S. L. S.: S Koroško stojimo in pademo!, kakor je izjavil načelnik hrvatsko-slovenskega kluba poslanec dr. Korošec. Ko je poslanec Grafenauer nastopal v državnem zboru za pravice koroških Slovencev, so nemški narodovci označevali njegove govore kot »Märchen«, kar gotovo ne morejo biti, ker sicer bi Nemcem ne bilo treba toliko rogoviliti. Mi smo jim za to hvaležni. Dolgo časa so molčali na

naše zahteve, a zdaj smo jih vendarle »zbekali«, in to se je zgodilo s knjigo »Aus dem Vilajet Kärnten«. Pa kakor na Češkem in Hrvatskem, tako bo moralo priti do reda tudi na Koroškem. V Sinčivasi so rekli: »Mi nočemo nobene sprave!« Mi Slovenci pa se nič ne bojimo, čem bolj rogovilijo, tem boljši je za nas. Samo eno je treba, da držimo skupaj, in sicer do konca boja, do zmage, katero upamo, če nam Bog da le še nekaj let življenja še dočakati. Prvi predpogoj k temu pa je sprememba krivičnega državno- in deželnozborskega volilnega reda. Proč posebno z veleposesniško kurijo! Teh deset mandatov je treba dati kmetu: slovenskemu in nemškemu, in potem bo mir v deželi. Zato, slovenski kmeti in delavci, držite skup! In tudi nemški kmet naj ve, da bo samo tedaj mir v deželi, kadar se bo pomedlo s tistimi hujšakci, ki mir motijo. (Dolgotrajno ploskanje in živio-klici.)

Govor dr. Brejca je poslušalce silno navdušil. To so dokazovale velike akklamacije, s katerimi so spremljali poslušalci govor svojega voditelja.

Nato prevzame predsedstvo g. Carl in da besedo g. msgr. Podgorcu, ki se najprej iskreno zahvali gosp. predgovorniku ter potem nadaljuje:

V Sinčivasi so naši nasprotniki proglasili geslo: »Vsakteri Slovenec iz dežele ven! Ven s Kranjci!« itd. Gosp. dr. Brejc je pa od svojih mladih let naš. Kajti on ni prišel k nam šele pozneje, ampak je bil na Koroškem že kot dijak in je dovršil svoje študije na celovski gimnaziji. 1300 let smo Slovenci že na Koroškem in v miru smo živeli s svojimi severnimi sosedi, umeščevali smo svoje kneze v slovenskem jeziku, uživali smo sploh vse narodne pravice. V novejšem času pa se je vnel velikanski narodni boj ne samo pri nas na Koroškem, ampak po celi Avstriji tako, da je v nevarnosti cela Evropa. Češki deželni zbor ne deluje, državni zbor počiva. Eden narod se brani pred drugim in eden drugega ne more zadržati. Mi čutimo, da je treba sprave. Kmet in trgovec bi se lahko spravila, a to spravovira med Nemci inteligentni proletariat, kar pa za nas Slovence ne velja, ker imamo zlasti na Koroškem veliko pomanjkanje izobraženih stanov, zdravnikov, sodnikov, učiteljev, uradnikov. Ti stanovi so pri nas v veliki večini nemško-nacionalni in brez vere. Zato ljudstvo do njih nima pravega zaupanja. 40 odstotkov — to je izjavil po-

novno celo dr. Steinwender, uradnikov imamo preveč in zato pri nas tako naraščanje raznih davkov. Mi zahtevamo uradnike, zdravnike, sodnike, učitelje, ki bodo ljudstvo razumeli. Pokličite zato v deželo nazaj naše slovenske izobražence in potem ne bo treba uprave še bolj podraževati z podeljevanjem štipendij Nemcem, da se slovensko nauče. (Veliko odobravanje.) Dalje nam očita, da smo sovražniki Avstrije. Govornik navaja tipičen zgled iz predminolega leta, ko je za časa balkanske vojske v Žihpoljah pri Celovcu neko dekle iz krščanskega usmiljenja nabirala darove za ranjence v vojni in nabrala 1 K 60 h, si pa vsled tega nakopala na glavo orožniško preiskavo in je morala prestatiti mnogo šikan pri oblastih, ker so one smatrale ta čin kot izdajalstvo Avstrije. Mi nismo izdajalci Avstrije in že iz kulturnega in zlasti verskega stališča ne želimo priti pod Srbijo ali pod Rusijo, ampak mi Avstrijo ljubimo. Zaradi nemških nacionalcev pa je že marsikatero zlo prišlo nad našo skupno domovino. Zakaj ima n. pr. velikovski okraj najslabšo živino? Zato, ker mučijo nemški nacionalci naše otroke v svojih nemških šolah samo z blaženo nemščino, gospodarski pouk pa zancmarjajo. Zakaj se naši sosedi okoli in okoli nas tako oborožujejo? Kriv je nemški nacionalizem. Avstrija pa naj ve, da je mati mnogoterih otrok in da je tudi dolžna skrbeti za svoje slovenske otroke, katere je do sedaj nujno nemško uradništvo tako zancmarjalo. (Viharno ploskanje in živio-klici.)

Oba govornika je občinstvo pazljivo poslušalo in neprestano z živio-klici prekinjalo.

Na shodu so bili navzoči tudi nekateri nasprotniki in ko je vprašal gospod Brejc, če li želi izmed njih kdo besedo, se ni noben oglasil, kakor tudi ni noben glasoval nasproti resolucijam, ki jih je nato na predlog ml. gospoda prosta Einspielerja ves zbor soglasno sprejel.

Resolucije se glase:

1. Okoli 400 zastopnikov Slovencev velikovski okraja se iskreno zahvaljuje Slov. katol. političnemu društvu, zlasti njegovemu načelniku dr. Brejcu, za vestno in neustrašeno delovanje na polju narodnih pravic koroškega slovenstva in mu popolnoma zaupa.

2. Ogorčeno protestiramo proti prodiranju Nemcev v slovensko ozemlje, kakor se je to zgodilo v Sinčivasi, in zoper to, da vsled nasilnosti Nemcev

LISTEK.

J. V. Slavin:

Razor.

Slika iz davnih dni.

(Dalje.)

Šel je, pa se je obtožil. In kmetje so ga obsodili: »Sramota naj te spremi vse življenje in nikjer ne najdi prave!« — Radegost se je stresel pod lipo. Trudoma je vstal in je šel opotekajoč se preko polja proti domu. Doma pa je sedel za mizo in ni izpregovoril besede. Zaman ga je nagovarjala žena, skrbna in otožna; mož ji ni odgovoril. Šele, ko je stopil k njemu sin Borut, se je zgenil. Žalostno je izpregovoril in je položil sinu roko na glavo: »Nimaš več časti, dragi sinko, nimaš je več. Kakor dve živali, ki živita v črnem lesu, bodo naju preganjali širni okrog. Zaničevali naju bodo, ker nimava več časti.«

Tedaj se je pa vzravnaval Borut ponosno. »Kdo nama hoče učiniti zlo?« je vprašal. »Oj, oče, še se ni zlomil moj lok in tudi moj tul se še ni izpraznil. Samo to mi povej, kdo nam hoče učiniti zlo?«

Radegost je zmajal z glavo in ni izpregovoril več besede. Takrat na se

je oglasilo zunaj na dvoru glasno vpitje. Tolpa ljudi je vdrla preko ograje in je povezala hlapce, ki so se postavili v bran. Nato pa je hrumela proti hiši. Zaman je zaprla prestrašena Božena vrata. Pod silnim pritiskom se je prelomil zapah, in razjarjena množica je udrila v veliko družinsko sobo.

»Kje je izdajica? Kje je Sloven, ki je z lažjo odvrnil svoje rojake od pota, ki so jim ga pokazali bogovi?«

Tako je kričala razburjena množica in je vihtela dolge kole. Strahoma se je stisnila Božena v kot; Borut pa je stal nekaj hipov začuden pred to razsajajočo množico. Potem pa je skočil k steni in snel raz nje svoj lok. Napel je tetivo in je čakal trenutka, da izpusti ostro puščico. A takrat je skočil Radegost na noge. Stopil je pred množico. Z roko je zamahnil in zagrmel:

»Kaj hočete v moji hiši, nasilneži? Poberite se! Drugače gorje vam! Še sem gospodar na svojem domu.«

Utihihla je množica in je strahoma gledala orjaka, ki je stal pred njimi in dvigal roko. Hipoma so se domislili, da jih je vodil ta mož na slavne in zmagovite pohode proti grabljivim Nemcem in pasjeglavim Obrom. Koliko slave in plena so si pridobili pod njegovim poveljstvom! A zdaj stoje pred tem slavnim možem in mu groze s smrtjo!

»Nazaj, vam pravim še enkrat!« je grmel Radegost in je rinil molčečo tolpo proti vratom. In umikali so se molče in so odšli na dvor. Tam pa so se posvetovali.

»On je brezčasten in nima prava več,« je dejal visok mož, kateremu je odsekal obrski meč levico. »Sramota za nas, ako biva še dalje med nami. Včeraj je izdal nas in naše bogove. Zato pa proč z izdajico!«

Komaj je izpregovoril, pa se je že prikazal na dvoru Radegost. »Ni vam treba ukrepati ničesar,« je rekel glasno. »Predno prehodi solnce tri pedi neba, me ne bodele videli več. Grem, kamor me je pregnal moj greh. A z mojim blagom ukrenite kar hočete.«

In Radegost se je obrnil in odšel ponosno v hišo. Tam pa je velel ženi, naj pospravi vse potrebno. Tri svečnje je navezal in je pripovedoval pri tem, zakaj morajo zapustiti dragi dom. Pač je zajokala Božena v prvem hipu; toda kmalu se je pomirila. Mirno kakor mož je pospravljala potrebne reči in niti vzdihnila ni. Tudi Borut ni rekel besede. Samo ustnice je stiskal, in oči so mu gledale mračno skozi okno na dvor, kjer je govorila glasno tolpa Slovencev.

In res — preden je prehodilo solnce tri pedi neba, so bili pripravljeni že vsi na dolgo pot. Stopili so vun pod milo nebo in so se napotili preko polja. Sra-

motne besede so vpili za njimi seljaki; a izgnani jih niso čuli. Molče so hiteli naprej. Gledali so v tla in se niso niti enkrat ozrli nazaj. Tuintam jim je prišel nasproti kmet; a ko jih je spoznal, je naredil velik ovinek in je brzel mimo njih.

Ko se je naredila noč, so bili že visoko v gori temnih Karavank, sredi črnega gozda. V globoki kotanji so ukresali ogenj in opražili mladega zajca, ki ga je ustrelil Borut sredi pota. Potem pa so razgrnili ovčje kože po tleh in so se vlegli k počitku.

Še vedno je zrl Radegost na morja megla, ki je valovilo tam nad gorotanskim svetom. Oči so mu bile mračne in v srcu ga je bolelo. Oj, zakaj ni postavil svojih prsi razjarjenim rojakom, rekoč: »Da, grešil sem, bratje. Glejte te prsi — predrite jih z ostrim kopjem! Kajti ljubša mi je smrt nego sramota!« — Oj, saj je mislil storiti tako. A kaj bo potem z njegovo ženo, z njegovim edinim sinom? Kdo ju bo branil, ko ju bodo zasmehovali in tirali od sela do sela? — Ne, rajši živi sramotno življenje v pustinjah, daleč, daleč od domovja. Vse življenje se hoče truditi; samo, da bo stopil enkrat sin med vrste Slovencev, rekoč: »Ni madeža več na meni. Opral mi ga je oče, ki se je

ni prišla volja večine udeležencev do veljave.

3. Konstatiramo, da se na shodu v Sinfivasi ni vršilo nobeno protiglasovanje.

4. Ogorčeno protestiramo zoper pristansko postopanje vladnih organov, zlasti zastopnika policije g. koncipista Junovicza.

5. Z največjim ogorčenjem protestiramo, da so slovenske zborovalce zaradi patriotskih medklicev napadli in iztirali iz dvorane in da jih vladni komisar ni vzel v varstvo.

6. Končno slovesno protestiramo zoper vse krivice, ki se nam gode na polju javnega življenja in najodločneje zahtevamo od deželne in centralne vlade, da energično poseže vmes in tudi na Koroškem uvede ustavne, državne vredne razmere.

Ko se je nato še zapela cesarska pesem, so se zborovalci mirno razšli.

Zborovali smo. Shod je minul, a misli in sklepi naj živijo v zborovalcih dalje! Skrbimo pa tudi, da se bodo vršila taka protestna zborovanja na več krajih naše starodavne slovenske koroške domovine. Na delo tedaj povsod, da bo bodočnost naša!

KAJ JE S PARLAMENTOM.

Na dr. Sylvestrovo pismo klubovim načelnikom glede na sklicanje konference klubovih načelnikov je, kakor se trdi, nemškonalionalna zveza izjavila, da naj se vse stori, da se zasedanje drž. zbora omogoči. Iz krščansko socialnih krogov se čuje, da ne upajo na uspeh konference načelnikov. Rusinski krogi se zavzemajo za delomožnost parlamenta. Poljsko kolo je sklenilo krepko podpirati akcijo, da se delomožnost parlamenta omogoči.

AFERA SVIHA.

Dr. Sviha toži radi razžaljenja časti socialnega demokrata dr. Smerala radi nekega o Svihi aferi objavljenega članka. Proti »Narodnim Listom« bo razprava pred praško poroto koncem majnika, če se ne delegira kaka druga porota, za kar se zavzemajo narodni socialci.

VOLITVE V GALIŠKI DEŽELNI ZBOR bodo koncem septembra ali pa začetkom oktobra.

PRORAČUNSKA RAZPRAVA V OGRSKI ZBORNICI.

V včerajšnji seji ogrskega državnega zbora so odobrili v splošni razpravi proračun. Poročevalec Hegedüs je naglašal, da se mora Evropa glede na državna posojila navaditi prestopa od 4 % na 5 %. Rumunec Vajda je grajal, ker ni bil noben rumunski delegat v delegacijo odposlan. Pečal se je z neugodnimi socialnimi razmerami Rumunov na Ogrskem. Grajal je, ker se v armadi z vojaki ne občuje v materinem jeziku. Tisza je odgovoril, da obstaja na Ogrskem popolna enakopravnost za vsa plemena in narode. Nikjer se Rumuncem materielno in kulturno tako dobro ne godi, kakor na Ogrskem (!).

PROTIRUMUNSKA RAZPRAVA V SZATMARNEMETIJU.

23. t. m. se je pričela v Szatmarnemetiju glavna razprava proti 35 Rumunom, ki so 10. aprila t. l. napadli v Kis-majtenyju vikarja novo ustanovljene grškokatoliške škofije Jazkovicha.

AMERIKANSKA - MEHIKANSKA VOJSKA.

Najvažnejše poročilo glede na položaj vojske med Amerikanci in Mehikanci je izjava vstaškega mehiškega generala Carrante, ki je pozval amerikansko vlado, da naj sovražnosti prekine in uma-

trudil vse življenje zaradi pregrehe, ki jo je storil samo zaradi tega, ker mu je bilo gostoljubje sveto.

Vedno bolj so valovile megle tam doli nad ravnino. Ni se prikazal hrib, in tudi zeleno polje se ni prikazalo. Zaman so strmele Radegostu tja doli oči, da bi še enkrat zagledal zlato domovino. Takrat je stopil k njemu Borut. Rahlo se ga je dotaknil za roko in mu je pogledal v mračne oči. »O, oče, kaj gledaš doli v meglo?« je dejal. »Poglej tja doli, kako krasen svet je tam. Vesna je gotovo tam doma. Kajne, oče, da si bomo sezidali tu doli veliko hišo? Oj, tako lepo bo potem, tako lepo!«

Radegostu se je razjasnilo mračno lice. Smehlja se je položil roko sinu na glavo. Obrnil se je k belim snežnikom, ki so se smehljali v solnčnih žarkih kroginkrog pred njim. »Da, tam doli si sezidamo nov dom,« je rekel mehko. »Lepo bomo živeli, in morda bo sreča pri nas. Kaj misliš, draga Božena?«

Nasmehljala se je Božena. Prijela je moža za roko, pa je odgovorila: »Srečna bom. Saj imam tebe in Boruta. In kaj hočem še več?«

(Dalje.)

kne iz Mehike svoje vojake, ker bodo sicer vsi Mehikanci prisiljeni, da nastopijo proti Amerikancem. V Washingtonu je to poročilo zelo presenetilo, ker so računali, da mehiški vstaši proti Ameriki ne bodo nastopili. Skupen nastop Huerte in Carrante lahko zmeša ves ameriški račun. V Londonu sodijo, da bodo Amerikanci prodirali proti glavnemu mestu Mehike, a če bi tudi Mehiko zasedli, le še ne bodo gospodarji Mehike. V Washingtonu je že došlo poročilo, da so se vstaši pri Tampicu proti Amerikancem že združili s pristasi Huerte. Huerti je tudi znano, da tako Angleži kakor Japonci nič kaj radi ne vidijo, da bi se Amerikanci v Mehiki vzgajali. Ni niti izključeno, da Japonci porabijo sedanji položaj, se zvežejo z Mehikanci in zasedejo Filipinske otoke, kolonijo Zedinjenih držav, ugrabljeno Špance. Amerikancem poveljuje general Wood, po poklicu medicinar, ki je vstopil kot poročnik v amerikansko armado šele ob špansko-amerikanski vojski leta 1898., ko je bil že 38 let star. V bojih na Kubi se je tako odlikoval, da je postal že meseca decembra generalni major. Ostal je tudi po vojski v armadi in ga je Roosevelt imenoval za načelnika generalnega štaba.

SRBSKI KONKORDAT.

Iz Rima se poroča, da se v kratkem podpišejo preliminarji konkordata med Srbijo in Vatikanom.

IZID VOLITEV NA ŠVEDSKEM.

Na Švedskem je bilo izvoljenih 86 članov desnice, 73 socialnih demokratov in 71 liberalcev. Desnica je priporila 22, socialni demokratje pa 9 poslancev. Liberalci so izgubili 31 mandata. Kakor znano, je švedski kralj razpustil državni zbor, ker je šlo za oboroženje, ki ga je kralj zahteval, liberalna vlada pa odklanjala, vsled česar je kralj državni zbor razpustil. Kakšno stališče švedski državni zbor zdaj zavzame, se še ne more trdit. Za oboroženje brez-pogojno zavzeta desnica sama ne tvori proti socialistom in liberalcem večine, a ravno z ozirom na izid volitev ni izključeno, da se ne bi liberalci zavzeli za oboroženje.

ALZAŠKO - LORENSKI NAMESTNIK ODPOKLICAN.

Cesar Viljem je odpoklical alzaško-lorenskega namestnika grofa Wedla in ga je povišal v knežji stan.

OLJKI.

Ko je p. H. Sattner pred nedavno dobo završil prvi slovenski oratorij »Assumptio«, ni zaprl knjige, ni se oddahnil, ni odložil peresa, temveč se je lotil na podlagi novega študija in svojih bogatih praktičnih izkušenj s posebno vnmemo novega dela, večno lepe pesnitve Gregorčičeve »Oljki«. Skladba je dovršena, sinoči smo slišali primiero.

O skladbi se je pisalo v zadnjih tednih dosti, mnogo; analiziralo se jo je od vseh strani podrobno, našteje so bile njene hibe, pa tudi vrline in njen pomen posebno poudarjen.

Glasbena Matica se je lotila dela s posebno vnmemo, kot je pokazalo proizvajanje. Neumorni vodja Hubad je vdhnil mrtvi partituri živega duha, trditi je moralno plačan, uspeh je dosežen. Skladba je krasno uspela.

Koncert je otvorila Hochreiterjeva »Dionizijska overtura«. Delce je solidne strukture, živih motivov in razodeva večdega glasbenika, ki zna izrabiti glasbila mestoma prav dobro. Vendar je snov prenežna in nekam salonsko graciozna, torej naslovu premalo podrejena. Proizvajana je bila dokaj srečno. Orkester je pokazal dobro disciplino in rutinirane godce, ki ne umejo samo koračnic in valčkov, temveč se prilagodijo tudi resnim zahtevam umetnosti. Skladba je uspela.

Nastopil je zbor, krog 150 pevcev in pevk ter pomnoženi orkester. Kratka idila nas popelje kot uvod tja doli na gorki jug, kjer raste v »vinskem« bregu oljkovo drevo. Za tem se vrste zbori moški, ženski in mešani, prepleteni s sopranovim, altovim in baritonovim samosplovom in krasnim trosplovom. Razpredelitev je zelo primerna, vloge se med sodelujočim aparatom zelo srečno menjavajo. V celoti je skladatelj zelo jasno naslikal to, kar je spenil pesnik. Skladba je polna sveže, zdrave, religiozne lirike, odeta v fino, okusno moderno obleko, ki je blizu popolnosti in sodi v trifolij najboljših slovenskih skladb. P. Hugolin se dviga ne korakoma, temveč skokoma. Bog daj njegovi mladi muzi še veliko življenja in lepega poleta!

Posebno prikupljiva je uvodna idilica, polna nedolžnega veselja; kot mlada jagnjeta, se zdi, skaklja melodija po partituri od instrumenta do instrumenta.

Krasen je slavospev simbolu miru, nad vse je pester trospev, pol idilične živahnosti, ki opisuje bogato žitno polje, up kmetov.

Veličastna je slika oljčne nedelje in končujoči zbor drugega dela, ki konča v pianissimu.

Prav tako je resnobnožalna koračnica tretjega dela polna, ne tugovanja, temveč srčne tolažbe, ne manjka ji jasnih žarkov, odsvita one sreče, ki jo uživa tamkaj duh junakov, ki ga je utrudila zemlja hoja. Primerni tempo in melodika tega odstavka to posebno lepo slika.

Zelo važna vloga je odmerjena topot orkestru, ki nastopa tudi samostojno v primernih pred- in medigrah. Slikovitosti ne manjka, melodija, harmonija, celota teče od prvega začetka do završetka posebno gladko in naravno, niti enega trenotka ni dolgočasnega ali vsakdanjega, ki naj bi nam pomagal iz zadrege in služil za brv z ene strani na drugo. Samo o vpletenem koralu menimo, da bi utegnil biti bolj v kvar kot v hasek. V tej obliki mu manjka prave notranje zveze s celoto; zdi se nam preračunan na zunanji efekt, ki ga utegne zadeti, vendar celoti škoduje, ker jo trga. V taki obliki tudi preveč kontrastira. Misel bi se dala krasno uporabljati morda primerno motivinčo v zboru ali orkestru, da ne bi trpela pri tem celota.

Razmerje med vokalnim in instrumentalnim delom je lepo, srečno razbrano. Zbor ne sili v ospredje v škodo orkestru, orkester je zopet primerno samostojen, ne preveč podrejen, a ne sili glasuče preko zbora na površje. Poudarjal se je, ne brez vzroka, velik napredek orkestracije; vendar harmonija med zborom in orkestrom ni bila morda dosti razjašnjena. Sicer izborna proizvajanje je trpelo na tej mali hibi, da je partitura — po reklamnih noticah sodeč — postavila del težišča v orkester, proizvajanje pa slednjega zboru preveč podredilo. Zato je tupa-tam jasnost in izrazitost malo trpela, kar pa krasnega uspeha ni zatrenilo. Zbor Glasbene Maticе stoji vedno na isti stopinji dovršenosti, ki jo že poznamo: dobro zastopani posamezni glasovi, sorazmerno močni, čista intonacija, jasna kaliza, točni početki. Delo je bilo skrbno pripravljeno. Kdor ima le malo vpogleda v trud, ki ga zahteva priprava tako obsežnega dela s tako številnim materialom, tisti zna prav ceniti ta trud in lepi uspeh. Če vpoštevamo splošne razmere, da ni v prvi vrsti koncertni orkester, potem ne smemo upati, da bi bilo mogoče delo v naših razmerah sploh popolnejše izvajati, kot se je izvajalo. Gregorčič je našel izbornega interpreta v p. Hugolinu, ta pa sebi enakega mojstra v konc. vodji Hubadu. Proizvajanje zbora in orkestra je bilo prav lepo.

Solisti so bili v splošnem zadovoljivi. Levar (bariton) ima dobro šolan glas, nežne lirike, ki je obsežen, izrazit in prikupljiv v višini, a ne seže v globoko nižino. Pel je lepo občuteno. Obsežen bas bi bil topot boljše opravil.

Sopran (Bilinova) je bil dober odmev glasov, ki smo jih čuli o njem pred koncertom.

Severjeva (alt) je pela svojo partitijo nad vse pričakovanje dobro. Njen alt je lep, poln in obsežen v nižini, primerno zadovoljiv v višini. Vračunski vse okolnosti, je pela relativno najboljšo; melodijo je lepo interpretirala, nastopila zelo simpatično.

V lepo razsvetljeni, popolnoma razprodani »Unionovi« dvorani se je zbralo najodličnejše občinstvo, ki je lepe uspehe priznalo z burnimi aplavzi. Skladatelj, ki je bil osebno navzoč, je pozdravljalo s srčnimi ovacijami. Podeljen mu je bil velik lovorov venec s trobojnico, ovit z redovniško vrstico.

B.

Cesarjeva bolezen.

Korespondenca »Wilhelm« poroča: Sporazumno z izraženimi cesarjevimi intencijami se od trenutka, ko se je prehlajenje pri cesarju močneje pojavilo, javnost z bulletini zdravnikov obvešča o stanju bolezni odkrito, ne da bi se kaj zakrivalo. Poleg oficielnih poročil se pa pojavljajo tudi zasebna poročila o podrobnostih, ki vsa naglašajo, da izvirajo iz zanesljivih virov. Ta poročila so poročala o podrobnostih bolezni, o dogodkih v bolniški sobi in govore že zdaj o nameravanih popotovanjih, ki bi pospešila cesarjevo ozdravljenje. Nedvomno je, da se je v tem tednu cesarjevo zdravje splošno izboljšalo, kar izražajo tudi bulletini zdravnikov, a prežgodaj je še, že zdaj razpravljati o ukrepih, ki se morejo šele vpoštevati, ko pojavi bolezen popolnoma ponehajo. Ker katarni pojavi neposredno hitro ne ponehajo, dasi so

poročila ugodna, se mora le vpoštevati, da je stanje tako, da je morajo skrbno nadzorovati in zdraviti zdravniki. Odlični strokovnjaki, ki jim je odgovorna misija izročena, obveščajo javnost o cesarjevem zdravju vestno, vsled česar naj se zgolj njih poročila smatrajo za avtentična. »Wiener Allgemeine Zeitung« poroča, da se je včeraj cesar dobro počutil in da je podnevi manj kašljal. Izgleda sveže in je živahen. Monarh ne kaže nobene utrujenosti in redno rešuje tekoče posle. Lahko se trdi, da je cesar po svoji trdni konstituciji popolnoma premagal bolezen, kar kaže tudi okolnost, ker se je cesar včeraj popoldne pet četrti ure v veliki schönbrunski galeriji izprehajal in je skozi odprto okno gledal v schönbrunnske nasade. Včeraj izdani bulletin zdravnikov izjavja: Katar v najfinejših pljučnih cevih vejicah je izginil, a katar v večji pljučni veji obstaja neizpremenjen in z njim kašelj. Appetit in moči so zadovoljive. Cesar se je pet četrti ure mudil pri odprtem oknu na solnčnih žarkih.

Škol dr. Karlin v Rimu.

Rim.

Prevzvišeni g. dr. Andrej Karlin, škof tržaško-koperski je prišel v petek, 17. t. m. v Rim. Na progi Ancona-Rim je izginila na postaji Poggio Mirteto njegova mala torbica, katero je imel poleg sebe v kupeju II. razreda in v kateri je imel svoje insignije, dva škofjska križca, prstan, vsoto denarja in nekaj drugih stvari. Škof je kmalu nato zapazil, da mu je bila zamenjana; vzel jo je neki sopotnik, ki je vstopil v Foligno in izstopil na postaji Poggio Mirteto, in pustil svojo v vozu. Osebe, ki so bile obenem v istem kupeju, so trdile, da je to pošten človek, da ga poznajo in da se prevzvišenemu ni treba bati, da ne bi dobil svojih stvari nazaj. Škof je takoj naznanil v Rimu pristojnim oblastem, a do danes je bilo vse iskanje zastoj. Slutnja, da je bil dotični, sicer elegantno oblečeni »poštenjak«, prebrisan tat, se skoro potrjuje.

V torek je bil prevzvišeni sprejet od sv. Očeta v privatni avdienci. Sv. Oče je bil o tej neizgodi že poučen. Ko je Prevzvišeni vstopil, ga je sv. Oče smehljalje nagovoril: »Kje imate pa križ? K papežu se pride s križem!« Nato mu je sv. Oče podelil dragocen prstan in krasen križček z verižico, katerega mu je sam nadel okoli vratu. Sv. Oče se je nato dolgo razgovarjal s Prevzvišenim. Sv. Oče je popolnoma zdrav in jako čvrst. S svojim papeškim darom je pa pokazal svojo veliko naklonjenost in zaupanje do tržaško-koperskega vladike dr. Karlina.

Dnevne novice.

+ Liberalne čenče. Brez vsake politične veljave imajo liberalni voditelji edinole v svojem »Narodu« besedo. Te se seveda na vso moč poslužujejo. Operirajo pa z lažjo in praznimi domnevami in kopičijo drugo na drugo, da bi se sčasom ljudi vsaj nekaj prijel. Zdaj kričijo na primer, S. L. S. naj v delegacijah krepko nastopi, izražajo pa obenem bojazen, da ne bo ničesar storila. S. L. S. je za slovenstvo vedno in dosledno nastopala, in sicer tako odločno, kakor niso liberalci nikoli. S. L. S. je zato izmed vseh strank na slovenskem jugu povsod najbolj upoštevana. Nemški nacionalizem smatra le našo stranko za svojega najbolj resnega nasprotnika, na vpitje narodno-naprednih listov pa nič ne da. Vsak nemškonalionalni list je dan za dnem poln napadov na S. L. S. Njenega državnopravnega narodnega programa in dela se Nemci na jugu boje, dočim se za radikalne fraze slovenskega napredništva komaj zmenijo. Živahno narodno gibanje na Koroškem je sad dolgoletnega dela somišljenikov S. L. S. na polju krščanske narodne izobrazbe in gospodarske povzdige koroškega kmetskega ljudstva. Seveda se ni o tem intenzivnem delu toliko pisalo in kričalo kakor imajo navado naši nasprotniki. Kar se delegacij tiče, bo S. L. S. kakor vedno tudi zdaj svojo dolžnost storila, da bo prišlo stališče našega naroda do veljave. Liberalni politiki pa bodo kazali vladi in Nemcem pesti — v predalih »Slovenskega Naroda«.

+ Otvoritev belokranjske železnice je določena za sedaj na dan 25. majnika. Konferenca, ki se je vršila včeraj pri predsedstvu deželne vlade, je določila otvoritveni program. Blagoslovljenje proge se naj bi izvršilo na kolodvoru v Novem mestu, odtod naj bi šel slavnostni vlak najprej do Semiča in se po poti ustavil v Kandiji. Birčni vari, Uršnih selih, Toplacah in Rožnem

dolu. Iz Semiča naj bi šel vlak naravnost do Rosalnic, od tam nazaj v Metliko, kjer bi bil zajtrk, iz Metlike mimo Dobravic in Gradca do Črnomlja, kjer bo slavnostni banket. Podrobnosti se bodo končno določile sporazumno z belokranjskim odborom, ki bo imel svojo sejo prihodnji teden.

Imenovanja na novi belokranjski železnici. Imenovani so: za postajenačelnika v Virčni vasi Rudolf Bajde, postajenačelnik v Št. Petru v Šumi; dodeljen Jožef Jamnik, postajenačelnik v Kranjski gori; za postajenačelnika v Uršnih selih — Toplice Franc Windisch, postajenačelnik v Volčji Dragi; dodeljen Ivan Gasparič, postajenačelnik v Št. Janžu; za postajenačelnika v Semiču Jakob Saje, postajenačelnik v Novem mestu, dodeljen Simon Javernik, postajenačelnik v Vižmarjih; za postajenačelnika v Rožnem dolu — Pribišju Aleksander Potrato, postajenačelnik v Dovju; za postajenačelnika v Črnomlju Alojzij Potočnik, adjunkt v Podbrdu, dodeljen Karel Gliha, postajenačelnik v Mirni; za postajenačelnika v Gradcu Ivan Najevec, postajenačelnik v Mokronogu — Bistrici; za postajenačelnika v Metliki gosp. Jožef Znidaršič, asistent v Stanjelu — Kobdilju, dodeljeni so: Ponitsek Iv., postajenačelnik v Červinjanu; Jožef Grašič, skladiščnik iz Hrpelja — Kozina; Alojzij Štrukelj, skladiščnik iz Ljubljane. Zadnji je prestavljen v Bubnarce.

Češki gost. V Ljubljani se mudi dr. Šramek, deželni odbornik moravski iz Brna. Dr. Šramek se zlasti interesira za deželne električne centrale, ker je sklenil tudi moravski deželni zastop, da izvede podobno akcijo.

Na šenturški gori je bil v nedeljo mnogobrojno obiskani shod »Kmečke zveze za kranjski okraj«, na katerem je govoril državni poslanec Jarc. Zbrani možje so izrekli soglasno, da soglašajo z delom S. L. S.

Duhovniške vesti. Podeljena je župnija Jesenice č. gospodu Ivanu Prijatelj, kaplanu pri D. M. v Polju. — Umeščena sta bila dne 24. aprila č. gospoda Anton Skubic, župnik na Jesenicah, na župnijo Ribnica in Ivan Prijatelj, kaplan pri D. M. v Polju na župnijo Jesenice.

Kranjsko nemštvo hočejo zadati slovenski klerikalci na Kranjskem, ministrstvo Stürgkh pa jim pomaga. Tako kliče »Alldeutsches Tagblatt«. Kot dokaz navaja novi šolski zakon, ki zahteva od učiteljev znanje obeh deželnih jezikov, s čimer se hoče na nemške šole v Ljubljani in Kočevju vriniti »vindišarske« učitelje, nemške pa izriniti. In take postavbe, ki izročajo nemštvo na milost in nemilost slovenski premoči, se drzne avstrijski minister predložiti cesarju v potrjenje?! Kaj pa nemški poslanci? Tako »Alld. Tagblatt«. Se vidi, da tem ljudem ni nič do narodne enakopravnosti v Avstriji, ampak samo za krivično nadoblast.

Sveti Oče pozdravil protialkoholno propagando. Sv. Oče Pij X. je 10. t. m. zaslišal člane mednarodnega katoliškega kongresa za boj proti alkoholizmu. Sveti Oče je deputaciji čestital na propagandi in želel protialkoholnim stremljenjem popoln uspeh.

Nadškof dr. Posilović praznuje danes svojo 80letnico. Njegovo stanje se včeraj ni izpremenilo.

P. Hristov, naš dopisnik z Balkana, nam je poslal zanimiv podlistek, katerega objavimo v jutrišnji številki.

Ljudsko šolstvo. Bivša suplentinja v Podkraju Emilija Vodopivec je imenovana za voditeljico in učiteljico na enorazrednici v Orehku. — Dosedanja prov. učiteljica v Predvoru Marija Sajovic je imenovana za voditeljico in učiteljico na enorazrednici na Šenturški gori. — Prov. učitelj v Želimljah Fr. Bozja je imenovan za prov. voditelja in učitelja na enorazrednici v Blagovici. — Prov. učiteljica v Kopanju Karolina Lavrič je prestavljena na ljudsko šolo v Brezovici. — Deželni šolski svet je pripustil abs. učit. kandidatino Ido Petrič k brezplačni šolski praksi na ljudski šoli v Zg. Šiški. — Na mesto kateheta p. Benvenuta Winklerja, ki je prestavljen k Sv. Trojici na Štajerskem, je imenovan za kateheta na zasebni deški ljudski šoli v Marijanišču p. Kasjan Zemljak. — Deželni šolski svet je pritrdil razširjenju enorazrednice v Čatežu v trirazrednico.

Avstrijski vinarski kongres se vrši letos meseca septembra v Gorici. Priredi ga avstrijsko vinorejsko društvo s sedežem na Dunaju skupno z goriškim deželnim odborom. Kongres je namenjen za vse avstrijske kronovine, predvsem za vinorodne. Pri sestavi odbora za prireditve tega kongresa so merodajni krogi po možnosti prezirli Slovence in Slovane sploh,

kajti v tem odboru 25 članov je imenovanih nič manj kot 11 Italijanov in 8 Nemcev, a le 5 Slovencev in 1 edini Hrvat; nobeden odbornik iz Češke, nobeden iz Moravske, nobeden iz Štajerske, nobeden iz Kranjske, nobeden iz Koroške. In čudno je pri tem še to, da so vtekli med delegate tega odbora pač strokovnjake vinorejce, da pa pogrešamo več vinorejskih strokovnjakov iz posameznih vinorodnih dežel, najbrže ker so Slovani. Iz glavne vinorejske dežele Dalmacije ni v tem vinorejskem odboru niti enega vinorejskega strokovnjaka. Vinorodne dežele so skoro izključno slovanske. Zakaj se torej prezira Slovane in zakaj se potem prireja kongres v Gorici, ako se noče poudariti slovanskih vinogradnikov? Na ta način se gotovo ne koristi dobri stvari.

Razpisana srednješolska mesta. Pulj, realna gimnazija z ital. učnim jezikom, eno mesto za klasično filologijo, eno mesto za ital. in hrv. kot glavni predm., eno mesto za prostoročno risanje in eno mesto za telovadbo. (1914-1915, 8. V.) Gradiška, učiteljišče z ital. učnim jezikom, ravnateljsko mesto (tako, 30. IV.). Knittelfeld, realka, mesto za verouk (1914-1915, 15. V.).

Kranjska hranilnica je na svojem včerajšnjem obnem zboru izdala svoje letno poročilo za leto 1913. Upravno premoženje Kranjske hranilnice je znašalo koncem 1913. leta 63.512.573 K 64 vin. Stanje vlog kaže neznatno nazadovanje. Vloge so znašale koncem 1912. leta 50.334.296 K 71 vin., leta 1913. pa 50.063.101 K 66 vin., so se torej znižale za 271.195 K 5 vin. — Poslovni in denarni promet je obsegal leta 1913. pri hranilnici 35.426 strank s 47.979.394 K 26 vin. in pri kreditnem društvu 3120 strank s 5.924.112 K 12 vin. — Čisti dohodek minulega poslovnega leta znaša 256.256 K 96 vin., je torej v primeri s čistim dohodkom leta 1912. v znesku 272.365 K 61 vin. manjši za 16.108 K 65 vin. — Čisti dohodek se je večidel vsled tega nekoliko pomanjšal, ker je hranilnica v preteklem letu, kakor znano, obrestovala vloge — namesto kakor leta 1912 po 4¼ % — po 4½ %, kar je povzročilo za 100.180 K 97 vin. višji izdatek. — Skupne rezerve Kranjske hranilnice znašajo 7.934.339 K 93 vin. Za dobrodelne namene je občni zbor sklenil od čistega dobička Kranjske hranilnice darovati: Društvu za oskrbo ubožcev v Ljubljani 5000 K, Vincencijevi družbi za deški azil, za deško sirotišnico in šolo 1000 K, Vincencijevim konferencam in sicer šenklaški 300 K, frančiškanski 300 K, šenjakovski 300 K, šentpeterski v Ljubljani 300 K, v Kamniku 100 K, v Spodnji Šiški 100 K, v Tržiču 100 K; Vincencijevemu društvu v Novem mestu 100 K; Vincencijevemu društvu v Kranju 100 K; Lichtenthurnovi sirotišnici v Ljubljani 800 K; društvu žena krščanske ljubezni sv. Vincenca Pavlanskega 1500 K; Elizabetnemu ženskem društvu v Ljubljani 300 K; društvu sv. Marte v Ljubljani 300 K; dež. društvu Rdečega križa v Ljubljani 500 K; Kranjski podružnici avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih 500 K; bolnišnici sv. Jožefa v Ljubljani za hiralnico 300 K; Elizabetni otroški bolnišnici v Ljubljani, vstevši podporo za nastanjenje škrofuloznih otrok v Gradežu 3600 K; bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji 2000 K; kranjski deželni vladi za oskrbovalne stroške dveh gojencev v zavodu za gluhome v Ljubljani 600 K; podpornemu društvu čevljarskih pomočnikov v Tržiču 100 K; dijaški in ljudski kuhinji v Ljubljani 200 K; društvu tiskarjev na Kranjskem za vdovsko blagajno 200 K; splošni delavski bolniški in podporni blagajni v Tržiču 200 K; strokovnemu in podpornemu društvu za trgovske in podjetniške nastavitve v Ljubljani 100 K; podružnici knjigoveškega društva v Ljubljani za bolniške podpore 100 K; za cesarja Franca Jožefa azilski fond 5000 K; za učne zavode uršulink v Ljubljani 500 K; za učne zavode uršulink v Škofji Loki 200 K; za šolsko kuhinjo v Zagorju 100 K; Filharmonični družbi v Ljubljani za glasbeno šolo 5000 K; za potresno opazovalnico 1500 K; Kranjskemu muzejskemu društvu kot donesek k izdaji knjige šolskega svetnika A. Pavlina »Flora carniolica« 300 K; župnemu uradu v Stari Loki za prenovljenje župne cerkve 500 K; župnemu uradu Marijinega Oznanjenja v Ljubljani za popravilo poškodovanih zvonikov 1000 K; župnemu uradu v Čatežu ob Savi za popravilo cerkve 200 K; župnemu uradu v Rovtahu pri Logatcu za popravilo cerkve 200 K; župnemu uradu v Št. Lambertu za popravilo cerkve 300 K; župnemu uradu v Borovcu za popravilo cerkve 300 K; župnemu uradu v Dragatušu za popravilo zvonikov 200 K; društvu za krščansko umetnost 200 K; ljubljanskemu nemškemu gledališkemu društvu 35.000 K; Cecilijanskemu društvu v Ljubljani

200 K; Filharmonični družbi v Ljubljani za komorno glasbo 500 K; poljedelski strojni zadrugi v Dravljah 300 K; koševski podružnici Kmetijske družbe 1000 K; kranjsko-primorskemu gozdarskemu društvu 300 K; krajnemu šolskemu svetu v Št. Petru pri Novem mestu za ograjo šolskega vrta 100 K; pogozdovni komisiji za Kras kot donesek za odpravninski fond gozdnih čuvajev 300 K; kranjskemu ribarskemu odboru 200 K; gasilnim društvom v Zamostecu pri Ribnici 200 K, v Rečici na Bledu 100 K, v Horjulu 100 K, v Selu pri Bledu 100 K, v Gotenici 100 K, v Št. Jurju pri Grosuplju 200 K, na Dobrovi 100 K, v Šmarju-Sap 200 K, v Ljubljani 500 K; Katoliškemu društvu rokodelskih pomočnikov v Ljubljani 400 K; kranjskemu društvu za varstvo živali 100 K; donesek za starostno hranilnico 8500 K; nagrade za dolgo službo 3000 K. — Letnemu poročilu je prideljeno poročilo kuratorija »Cesarja Franca Jožefa zavetišča za neozdravljive bolnike«. V letu 1913. je bilo nanovo sprejetih 11 prosilcev. V zavodu je bilo leta 1913. 50 oskrbovancev (24 moških in 26 ženskih). Namestu umrlega svetnika župnika Šaleharja je prevzel duševno oskrbo na zavodu umirovljeni župnik č. g. Matija Kralj. Premoženje te socialne ustanove je znašalo koncem leta 1913. skupno 1.668.168 K 84 vin. — Končno bodi še omenjeno, da bo hranilnica 60 dolgo službe poslovanja obdarila z nagradami po 50 K.

Pregnanke tatovi. Dne 17. t. m. okoli polnoči so poizkušali doslej neznani tatovi vlomiti v trgovino Marije Rotar v Tržiču. Hoteli so odstraniti omrežje pri oknu, a so se vsled ropota prebudili domači ljudje, nakar so vlomilci zbežali. Vlomilci so pustili pred trgovino močan drog s sekiro, s katero so poizkušali vlomiti.

Smrtna kosa med ameriškimi Slovenci. V Kansas City, Kansas, je umrl 48-letni rojak Ivan Janžekovič, doma iz Radovice pri Metliki. — V Murayu je umrl v državni blaznici rojak Jernej Kamnikar, rodom iz Srednje vasi pri Ljubljani, star 63 let. — V Jolietu je umrl rojak Jožef Zivec v 23. letu svoje starosti. Pokojnik je bil rojen v Stopičah na Dolenjskem. — V La Salle je umrl 19-letni sin Slovenca Jožefa Lovšina.

Pot skozi Vintgar je sedaj vsled posredovanja deželnega poslanca Pibra popravljena in odprta občinstvu. Pozimi so pot sneg in plazovi precej poškodovali. Sedaj je pot v dobrem stanju in vabi izletnike v pohode.

Stare desetice kot desetkronski zlati. Zadnje mesece je na Dunaju prišlo v promet več pozlačenih starih srebrnih desetih, ki so bile izdane kot desetkronski zlati. Končno so zasledili celo družbo, ki se je pečala s tem ponarejanjem in jo vtaknili v zapor.

Novo velikomestno kopališče v Zagrebu nameravajo zgraditi ob Savi. Zgradba se izvrši ob priliki regulacije Save.

Razpuščen občinski zastop v Dalmaciji. Namestništvo je razpustilo občini Biograd in Metković ter imenovalo za občinskega upravitelja uradnika Bogdanoviča, oziroma Andreisa. Vzrok razpusta so osebni lokalnega pomena.

Občni zbor Matice Dalmatinske se je dne 17. t. m. vršil v Zadru. Nedočljiva glavnica M. D. je lani narasla na 82.922 K 53 vin., letni računski zaključek za leto 1913 pa izkazuje 542 K deficita. Izmed znanstvenih del je M. D. založila »Oceanografijo« dr. B. Cvetkovića, ki je ravnokar dotiskana in je prva hrvatska knjiga te vrste. Pripravljeno ima Adamovičevo »Biljno carstvo Dalmacije«, delo pokojnega dr. Ivana Scherzerja, »O uzgoju« in dr. Adamovičev spis »Iz djela Miha Pavlinovića«.

Veliko hidroelektrično centralo zgrade v Pančevu na Ogrskem. Centrala bo z lučjo in obratno močjo preskrbovala 15 sosednih občin.

Novo podkovsko šolo bo v najkrajšem času začela graditi zagrebška občina. Gradbeni stroški so proračunjeni na 250.000 K. Šola bo stala na Savski cesti na mestu sedanje podkovske šole.

Posojilo sarajevske občine. Bosensko-hercegovska vlada je potrdila sklep sarajevske občine za najetje 8 in pol milijona kron posojila proti 5 odstotkom, ki se vrne v 50. letih.

Umrl je v Zagrebu dr. Dragana Janček, tajnik »Hrvatskega Sokola«. Obolel je pred tremi dnevi in iskal pomoči v sanatoriju, kjer je pa umrl.

Pangermanskega zborovanja v Osjeku ne bo. »Nemška zveza« se je premislila in je svoje v Osjeku namepravano zborovanje prenesla v neko drugo slovansko mesto, katero sedaj še ni imenovala.

Radl nedavnih demonstracij proti nemškemu gledališču v Osjeku je bilo te dni obsojenih 8 oseb, večinoma dijakov, vsaka na 10 K globe ali 1 dan zapore. Proti trem se preiskava še vrši.

Vuškovičevi uspehi v tujini. Intendant draždanskega gledališča Frankfurt je brzojavil pl. Treščecu: »Čestitam celi Hrvatski k odličnemu uspehu pevca Vuškovića, ki je danes dosegel senzacijo kot »Zakleti Holandec«.

Nemci izživajo že tudi v Zagrebu. »Male Novine« poročajo, da se je minolo nedeljo zvečer v neki zagrebški gostilni zbralo več Nemcev, ki so izživajoče peli nemške pesmi. Ko so jim navzoči hrvaški gostje to očitali, so Nemci odgovorili, da menda ne pričakujejo, da bi peli »Liepo našo domovino«. Do spopada toplot ni prišlo.

Nedeljski počitek v trgovinah v Zagrebu. Odsek zagrebških specerij-skih trgovcev je sklenil na merodajnem mestu predlagati, da se upelje popoln nedeljski počitek v vseh specerij-skih in mešanih trgovinah v Zagrebu. Obenem bo posebna deputacija posredovala pri vladi in mestni upravi, da se sedanji nedeljski tržni dan preloži na soboto.

Primorske vesti.

Zanimiva politična debata. V zadnji mestni občinski seji v Trstu v torek zvečer se je med drugim vršila tudi zanimiva debata o našem slovenskem stališču v Trstu. Kamoraški svetovalec Dr. Brocchi je označil Slovence za tlačitelje Italijanov v Trstu. To naziranje je branil občinski svetnik Aro, češ, da je upravičeno, dokler slovensko vodstvo ne dementira vesti, ki jo je svojčas prinesla »Edinost«, da morajo izgnati Slovenci Italijane iz Trsta ter jih pogrtati v morje. Dr. Wilfan je nato odgovarjal v imenu slovenskih občinskih svetnikov, da je slovensko politično vodstvo že dementiralo omenjene besede. Govornik se tudi sicer ne strinja z gotovimi nazori, ki so bili proglašeni po neodgovornih činiteljih in objavljeni v listih med brzojavkami, ki se ne strinjajo z nazori, ki jih zastopa odgovorno vodstvo slovenske stranke. Če se bodo Italijani ob presojanju stremljenju Slovencev ozirali edino na program in izjave odgovornih činiteljev stranke, potem ne bodo mogli Slovincem dokazati nikakega stremljenja po nadvladi in tlačanju narodnega nasprotnika, ampak samo ravnopravnost.

Dvestoletnica kmečkega punta. Pred 200 leti so se kmetje goriške dežele spuntali proti gosposki, ker jim je ta krutila pravice, zahtevala roboto ter jim nalagala samovoljno razne carine in davke. Punt je potlačilo vojaštvo, ki je prišlo od vseh krajev gosposki na pomoč. 150 puntarjev je bilo aretiranih. Dne 18. aprila l. 1714. pa je sodnija obsodila na smrt na vešala 26letnega Ivana Gradnika ter njegove tovariše Jerneja Kobala, Lovrenca Kragelj in Martina Munih. Obsodba se je izvršila v Gorici na Travniku, tam kjer stoji sedaj spomenik sv. Ignacija. 21. aprila 1714 so obesili druge štiri puntarje in 23. aprila zadnje tri: Matijo Podgornik, Andreja Lahajnar in Valentina Lapanja. 61 puntarjev je bilo obsojenih v ječo in odvzela so se jim posestva. 26. julija 1716 pa so jih vsled amnestije izpustili iz ječe.

Jezikovne razmere na tržaških sodiščih. Dne 23. t. m. je bila pred deželnim kazenskim sodiščem v Trstu kazenska razprava proti kmečkemu fantu Romanu Vouku iz Ospa pri Dolini (Istra), ki je bil obtožen hudodelstva težke telesne poškodbe, storjene s tem, da je dne 1. novembra 1913 udaril Josipa Krašovca po obrazu tako, da mu je izbil 4 zobe in ga na ustnicah znatno ranil. Obtoženec je bil obsojen na dva dni zapore. Zanimivo je pri tem, da je bila vsa razprava v slovenskem jeziku, dočim je bila razsodba proglašena v italijanskem jeziku, ne da bi se bila potem obtoženemu raztolmačila v slovenskem jeziku.

Slovenska zmaga pri volitvah v pekovsko zadrugo v Trstu. Pekovska zadruga v Trstu je bila do pred dvema letoma v italijanskih rokah. Na obnem zboru leta 1912. pa je prišlo vodstvo zadruge v slovenske roke. Na letošnjem rednem obnem zboru, ki je bil dne 22. t. m., so Italijani poskusili, da bi zadrugo zopet dobili v svoje roke. Ta poskus se je ponesrečil ob zavodnosti slovenskih pekovskih mojstrov, ki so italijanski naskok z združenimi močmi odbili. Pri volitvah v odbor zadruge je zmagala slovenska volilna lista s 53 do 54 glasovi proti 43 do 44, katere so dobili kandidati italijanske stranke.

Avtomobilna vožnja Gorica—Gradež se otvori letos s 1. majem. Vožnja stane tja in nazaj 4 K 80 vin.

Umrl je v Dornbergu gosp. Jožef Vodopivec, star 59 let.

p **Shod goriškega visokošolskega dijaštva** se bo vršil prihodnjo nedeljo 26. t. m. dopoldne ob 10. uri v »Trgovskem domu«. Dnevni red shoda je: 1. Poslednji dogodki in naše vseučiliško vprašanje. 2. Naše narodne zahteve. Vsa goriška slovenska javnost naj se tega shoda gotovo udeleži!

p **Občinske volitve**. Podgori. V ponedeljek in torek so se vršile občinske volitve za III. razred obširnega podgorskega županstva. Izmed 870 volivcev se jih je udeležilo volitev le 335. Dobili so doslej gospodujoči liberalci 250 glasov, socialisti 85 glasov. Liberalni narodnjaki so med drugimi kandidirali veleposestnika Fogačja in Fonzarja iz št. Mavra. Socialisti so izdali lepake: »Naša obmejna narodna občina Podgora je v narodni nevarnosti. Zato volite vsi Fogačja in Fonzarja!« — Dobra zafrkarija! — Naša stranka se volitev žal ni udeležila.

p **Pomoč tržaškim državnim uradnikom**. Znano je, da so dobili tržaški državni uradniki do IX. razreda enkratno doklado, katere pa niso bili deležni uradniki VIII. in višjih razredov. Ker so pa prvi izmed teh tudi potrebni podpore, so sestavili tozadeven memorandum, katerega so odposlali potom tržaškega namestništva centralni vladi.

p **Angleške vojne ladje v Pulju**. Meseca maja bo priplulo v našo vojno luko angleško brodovje v Sredozemskem morju pod poveljstvom admirala Berkeley - Mune. Angleške križarice bodo priplule v puljsko vojno luko najbrže v dveh skupinah, in sicer prva od 9. do 13. maja, druga skupina pa od 13. do 18. maja. Obe skupini bosta obsegali križarice »Inflexible«, »Dublin«, »Indomitable« in »Chatham«. Poveljnik celega brodovja, kateri je, kakor že omenjeno, poveljnik celega angleškega vojne brodovja v Sredozemskem morju, je ukrčen na veliki križarici »Inflexible«, katera ima 17.000 ton. Ta velika križarica je torej po tonah nekoliko manjša kakor naše vojne ladje »Radetzkyjevega« tipa.

p **Avstrijska zastava v Ameriki** Iz zanesljivega vira se izve, da dela naše zunanje ministrstvo na to, da se pošlje v Južno Ameriko za stalno križarica v obrambo naših interesov in naših tamšnjih podanikov. Uprava vojne mornarice je o tem že obveščena in je za to misijo določena vojna križarica »Aspern«. Ker je pa treba križarico »Aspern« za to svrhu temeljito popraviti, je težko, da bi mogla »Aspern« odpluti pred septembrom v južnoameriške vode.

p **Nova avstrijska križarka**. V sredo so spustili v morje v ladjedelnici v Trzinu zgrajeno križarko »Saida«. Nova ladja je prestala poizkusno vožnjo zadovoljivo.

p **Okraden potapljač**. V sredo je bil aretiran 34letni ribič Josip Simonich, ki je ukradel potapljaču Antonu Conestabo iz njegove lesene lope potapljalne opreme v vrednosti 500 kron.

p **Shod v Rihembergu**. Poslanca Fon in Rojca bosta prihodnjo nedeljo, 26. t. m. govorila na shodu »Kmečke zveze« v Rihembergu. Zborovanje se bo vršilo v hotelu Ličen po blagoslovu. Opozarjamo somisljenike, da se v najobilnejšem številu udeleže tega shoda!

p **Radi težke telesne poškodbe** je bil pred goriško sodnijo obsojen Andrej Klavžar iz Cerkna na 4 mesece težke ječe. Na Novega leta dan je namreč težko ranil Mateja Močnika.

p **Planinci zapuščajo Gorico**. Te dni prevažajo planinci svojo prtljago na postajo, da jo odpošljejo na Tolminsko, kjer bo bataljon nastanjen čez poltje. V četrtek odkoraka bataljon iz Gorice.

p **Avtomobilska zveza Gorica-Gradež** začne poslovati s 1. majem. Postaje so: Fara, Gradiška, Zagraj, Villesse, Ruda, Villevicentina, Oglej, Gradež. Vožnja bo trajala 1 uro 30 minut. Avtomobil bo vozil na dan 2krat tja in nazaj. Do Gradeža stane vožnja 4 K 80 vin.

p **Dva metra globoko** je padel z nekega zidu 32letni Filip Berlot iz Morskega pri Kanalu. Uslužben je bil na postaji v Kanalu.

p **Radi razžaljenja Veličanstva** je bil aretiran delavec Leonardo Rossi v Cervinjanu.

p **Težka nesreča**. V neki gostilni v Primšah pri Kopru so bili v ponedeljek gostje prav židane volje. Ko so se pa napili, so se začeli prepirati in hoteli eden drugega nagajati. Eden izmed pijanih gostov je pri tem zagrabil z namenom, da bi druge postrašil, sekiro, ki je bila slučajno na klopi. To nevarno orožje je vrgel z močno silo na mizo, odkoder je odskočilo v kmetu Lovričiča in ga težko ranilo. Nesrečneža so prepeljali v tržaško bolnišnico, krivca so pa aretirali.

p **Zapeljivca deklet aretirana**. Aretirana sta bila 30letni strojnik parnika »Samos«, Tomaž Venis, ter 27letni

mornar Elefirij Padopulos vsled odvedenja mladoletnega dekleta. Ker oba dejanja zanikujeta in ker prizadeta Angela Ružička obratno trdi, so pridržali v zaporu tudi slednjo.

p **Telefonska centrala**. Glede nezgode pri tržaški telefonski centrali se nam poroča. Stara centrala je mogla imeti samo 27.000 abonentov, kar je za Trst veliko premalo. Toda bo tudi v tem oziru občinstvu odpomogla. Dosedaj je imela vsaka gospodinja 140 abonentov izročenih, pri novi centrali jih dobijo samo 120, katere lahko zveže z vsemi drugimi v Trstu. Dobro bi bilo tudi, da bi se skrajšal službeni čas gospodičen telefonistk, ki bi bile potem gotovo manj nervozne.

p **Poletno zasedanje tržaške porote**. Dne 2. junija t. l. se prične poletno zasedanje tržaške porote. Za predsednike porotnega dvora so izbrani: predsednik deželnega sodišča Josip Milovčič, podpredsednik deželnega sodišča Ivan Clarici, višjesodni deželni svetnik dr. Fran Andrich in deželnosodna svetnika dr. Jakob Šbiš in dr. Teodor Stegü. — Poletno zasedanje bo nudilo več zanimivih kazenskih slučajev.

Štajerske novice.

p **Kako naše ljudstvo časti svoje prijatelje**. Na zborovanju v št. Lenartu v Slovenskih goricah so vsi govorniki omenjali, kako so lansko leto združeni liberalci in nemškutarji pod vodstvom šentlariškega advokata dr. Goriška, stebra »narodne stranke«, po svojih listih metali blato in ostudne psovke na č. gospoda Bosina radi znane afere s Koserjem. Njegovega nasprotnika, ki ga je hotel s pomočjo liberalnega advokata in debelega prijatelja nemškutarjev ugonobiti, so smatrali za angelca. Danes sodi celi spodnji Štajer drugače. Koser se nahaja radi nameravanega umora svoje lastne matere in sestre v ječi, gospod Bosina pa uživa prejkoslej splošno spoštovanje. Ko so govorniki: Roškar, dr. Korošec, Rop in Kurboš omenjali zasluge č. g. Bosine in njegovo preganjanje po liberalcih in nemškutarjih, je celi zbor kot en mož navdušeno klical: Živio, Bosina!

p **Voditelj koroških Slovencev dr. Brejc** bo govoril v nedeljo, dne 3. maja, na občnem zboru »Slovenske Kmečke Zveze« v Celju. Ker je zanimanje za usodo koroških Slovencev tako veliko, je upati, da bo že ime priljubljenega govornika privabilo čim večje število spodnještajerskih Slovencev na občni zbor naše zmagovite politične organizacije.

p **Zborovanje za dne 10. maja**. V Petrovčah v Savinjski dolini bo dne 10. maja občni zbor katoliškega političnega društva za celjski okraj. Govorijo poslanci. — Slovensko katoliško politično društvo za ormoški okraj pa priredi dne 10. maja po večernicah v Ormožu na vrtu Ormoške posojilnice velik ljudski shod, na katerem bodo govorili naši deželni in državni poslanci. V slučaju slabega vremena bo shod v gostilni Kletarskega društva.

p **Iz politične službe**. Namestniški praktikant Rihard Karopec je imenovan za namestniškega koncipista pri namestništvu v Gradcu.

p **Elektrarna v Faali nad Mariborom bo končana v letu 1916**. Kakor je razvidno iz sedanjega položaja, se bo menda tudi mesto Maribor moralo zadovoljiti z faalsko elektriko. Namravane elektrarne na »Felberjevem« otoku nad Mariborom najbrž ne bo. Mariboru in Gradcu manjka cvenka. Elektrarna bi pa stala do 10 milijonov kron.

p **Jugoslovanska Strokovna Zveza na Štajerskem**. Prihodno nedeljo zboruje J. S. Z. v Leitersbergu tik Maribora in pri Sv. Antonu v Slov. Goricah. Na več krajih se pripravljajo nove skupine in plačilnice. Prosimo naše vodilne rodoljube, da grede mladi, a potrebni organizaciji povsod na roko. Predsodke proč! Ne pripustimo, da nam vzamejo sociji maso našega ljudstva!

p **Lep uspeh na narodni meji**. Občinske volitve pri Sv. Miklavžu pri Hočah so potrjene. Rekurz nemškutarjev je odbit. Dosedaj je bil občinski odbor na polovico naš, polovico pa nemškutarski. Pri zadnjih volitvah se je pa našemu vrlemu županu in odličnemu pristašu g. Florjančiču posretilo vreči nemškutarje v vseh treh razredih na tla. Sv. Miklavž leži v najbližji mariborski okolici. Naši priprosti kmečki možje umejo s pametno politiko pridobivati naši slovenski stvari tla na najnevarnejših mestih.

p **Nov list**. V Mariboru bo začel izhajati nov slovenski list »Ljubitelj umetnosti«. Urejuje ga dr. Avgust Stegenšek, bogoslovni profesor v Mariboru.

p **Iz poštne službe**. Poštno in brzojavno ravnanje je imenovalo prak-

tikantinja Elizabeto Praunseis za poštno oficijantinja prvega službeno-starostnega razreda na pošti v Ljutomeru.

p **Žalec**. Ni ga bilo pametnega Zalčana ali Savinjščana, ki bi se ne bil veselil pridobitve slovenskih deželnih poslancev v Gradcu — slovenske šole v našem trgu. Odkrito rečem: vsi smo bili veseli. »Klerikalci« kakor »liberalci« smo rekli: Tu ga je dr. Korošec res izvrstno pogodil. Hvaležni smo bili poslancem K. Z. vsi tržani brez razlike strank. A sedaj beremo v »Narodu«, da je dr. Kukovec na shodu v Središču izbleknil novico, da cesar meščanske šole v Zalcu ne bo sankcioniral in da ne bo denarja. Jaz pa pravim: Šola bo gotovo ustanovljena, a pobožna in tiha želja dr. Kukovca je, da bi cela zadeva padla v vodo, ker so jo izpeljali preklicani »klerikalci«. Tako se bere med vrstami.

p **Zvest hlapec**. V graški bolnici je nedavno umrl dolgoletni knezoškofijski sluga Jakob. Bolehal je več časa, hiral je nekaj časa v bolnišnici in tudi v knezoškofijski palači v Mariboru.

p **Razpisano je mesto stalnega dekana** v Mariboru. Glasom zakona z dne 7. januarja 1894 je vsled smrti g. dekana dr. Ivana Mlakarja razpisano isto mesto, s katerim je združena letna plača 3200 K in prosto stanovanje v knezoškofijski palači. Prošnje za to mesto se morajo nasloviti na Nj. c. in kr. Veličanstvo ter se morajo vložiti najpozneje do 27. maja t. l.

p **Za komisarja za okrajni zastop** ormoški je imenovan komisar dr. Wolta v Ptuj. Tako je rešena ta preporna zadeva. Naša stranka je predlagala za voditelja okrajnega zastopa poštenega moža, župana na Hardeki, gosp. Frana Hanželiča. Kaj so storili liberalci, razen da se je dr. Kukovec širokoustil, kako je liberalcem pri srcu narodnost in blagor okraja.

p **Nesrečno padel**. 11letni šolar Fran Arhan, sin mizarja M. Arhana na gradu Hausampaher pri Hočah, je v ponedeljek dne 20. t. m. zvečer pri guganju tako nesrečno padel, da si je zlomil levo roko. Odpeljali so ga v bolnišnico v Maribor.

p **Umrl je nenadoma** v Gradcu bivši naddavkar v Ljutomeru ces. svetnik Aleksander Duller, star 63 let.

p **Sadje na Štajerskem**. Kakor vse kaže, bo letos na Štajerskem obilo sadja. Vsak grm, tudi tam, kjer je lani obrodilo, je skoro popolnoma v cvetju. Slana dne 20. in 21. t. m. je le malo škode naredila. Strokovnjaki in vremenski preroki pravijo, da se ni več bati mraza.

BOJ V TRINIDADU.

O boju v ponedeljek pri Trinidadu se še poroča: Štirinajst ur se je bil med rudarji in milico boj. Šele mrak ga je prekinil. Ubitih je 11 rudarjev, 1 ženska in 1 otrok. Milica je imela enega mrtvega, ranjenih je pa bilo na obeh straneh več sto oseb. V nedeljo so stavkujoči pregnali oborožene, ki so rudnik stražili. Nastopila je milica, da napravi red. Od glavne sile so stavkujoči odcepili mal oddelek milice, ki je pa tako spretno manevriral, da se je napadu umaknil. Ko je došla glavna sila, se je milica, 70 moč, umaknila na kolo-dvor. Milica je bila oborožena z navadnimi, delavci pa z modernimi puškami. Milica se je udrila v koldvoru in za železniškimi vozovi, a se je morala končno umakniti. Pričakujejo novih krvavih bojev.

Ljubljanske novice.

p **P. Hugolin Sattner** je bil tudi pri včerajšnji reprizi »Ojke« predmet najprisernejših ovacij občinstva. Velika dvorana »Uniona« je bila tudi včeraj skoro razprodana. Največ je bilo občinstva z dežele, pa tudi iz sosednih dežel smo opazili mnogo gostov. Solisti so bili včeraj boljše disponirani kot prvič. Skladba je napravila mogočen vtis. Kakor čujemo, namerava P. Hugolin Sattner uglasbiti prekrasno S. Gregorčičevo: »So čič«.

p **Hrvatski tečaj S. K. S. Z.** se vrši v soboto dne 25. t. m. točno ob 8. uri v prostorih Slovenske trgovske šole. — Prosi se polnoštevilne udeležbe.

p **Zakon nadvojvode Ernsta**. V znani zadevi otrok nadvojvode Ernsta in baronice Wallburg je pisal bivši sluga grofa Aleksandra Attemsa v Ljubljani, Karel Urbanek, poslancu Heilingeru pismo s prošnjo, da naj o vsebini obvesti Klotildo pl. Szimics. Pismo izvaja: Od leta 1862. do konca leta 1864. sem služil kot sluga pri grofu Aleksandru Attemsu v Ljubljani. Grof je bil večkrat povabljen k baronici Wallburg na diné, oziroma k nadvojvodi Ernstu. Odločno lahko izjavim, da je bila baronica Wallburg poročena žena nadvojvode Ernsta, ker mi je moj gospod večkrat rekel, da je gospa baronica žena nadvojvode Ernsta. Poslanec Heilinger je izročil pismo odvetniku gospe pl. Szimics.

p **Ij Umrl** so v Ljubljani: Ivan Sterniša, železniški sprevodnik v pok., 59 let. — Anton Merčun, posestnikov sin-hiralec, 36 let. — Marija Pogačar, poljska delavka, 74 let. — Andrej Kristan, posestnik, 57 let. — Fran Zorman, delavkin sin, 2 leti.

p **Ij Prijeti izseljenci**. Dalmatinci Anto Jakovljevi Condič, Ivan Antin Condič, Josip Condič, Mijo Mustopić Andrijin, Stipa Došen, Ivan Devčić in Mijo Brdar so se hoteli izseliti v Ameriki ter se s tem odtegniti vojaški dolžnosti. Na južnem koldvoru jih je pa policija ustavila ter odposlala prisilnim potom nazaj v njihovo domovino.

p **Ij Vabilo** k V. rednemu občnemu zboru društva državnih sodno-pisarniških oficijantov in pomočnikov za Kranjsko v Ljubljani, ki se vrši v nedeljo, dne 3. majnika 1914 ob 3. uri popoldne v gostilni pri »Kroni« v Gradišču z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

p **Ij Odbor društva vpokojenega učitelstva** vabi vse p. n. člane tega društva k občnemu zboru, ki se vrši dne 7. maja t. l. popoldne ob dveh pri Perlesu, Prešernova ulica. — Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Pregled računov l. 1913. 5. Volitev odbora za l. 1915. 6. Slučajni nasveti. 7. Sprejem novih članov.

p **Ij Kap je zadel**, kakor smo poročali, mestnega delavca Martina Galeta. Gale pa še ni umrl, kakor smo pomotoma poročali.

TROJNI SPORAZUM SE NE IZPREMENI V ZVEZO, JE PA ZELO INTIMEN.

Kakor vse kaže, Angleži nočejo pretesnih vezi s Francijo in Rusijo. Francozi že davno žele z Anglijo skleniti enako zvezo, kakor jih veže z Rusijo, kateri zvezi bi potem seveda sledila tudi angleško-ruska zveza. Francosko časopisje je zlasti obisk angleške kraljeve dvojice porabilo za to, da je navdušeno pisalo za triplealliance, ki naj bi bila protiutež nanovo utrjeni trozvezi. Toda angleško časopisje je idejo triplealliance skoro brez izjeme zavrnilo. Sicer je pa isto časopisje že lani, ko je novi francoski predsednik Poincaré obiskal London, jasno in odločno izjavilo, da Angleži sicer visoko cenijo prijateljstvo Francije, toda to prijateljstvo ne sme imeti nobene osti proti Nemčiji in se omejevati zgolj na defenzivo. Prav isto misel je razbrati tudi iz sicer jako pristranih besed kraljeve napitnice v Parizu. Nemcem se je vsled tega odvalil velik kamen s srca. Značilno je, da obišče angleško vojno brodovje ravno sedaj, t. j. skoro neposredno po kraljevem obisku v Parizu, avstroogrške luke. Tudi to se tolmači kot dokaz, da Anglija noče pretesnih vezi s Francijo in Rusijo, marveč si hoče za vsak slučaj ohraniti proste roke. Sicer pa se ne de tajiti, da se je francosko-angleško prijateljstvo ob sedanjem posetu poglobilo in da imata obe državi danes velike skupne interese, zlasti v Sredozemskem morju, kjer bi Lah radi igrali prvo violino.

MOHAMEDANCI V BOSNI KAMENJALI VOJAKA.

Iz Sarajeva se poroča: Fanatični mohamedanci so napadli nekega vojaka, ki je pil pred hišo nekega mohamedanca pri vodnjaku vodo. Vojaka bi bili mohamedanci ubili, če bi ga še pravočasno ne bili rešili orožniki. Mohamedanci se izgovarjajo na koran.

Zadnje vesti.

CESARJEVO ZDRAVJE.

Dunaj. (Uradno.) O cesarjevi bolezni je bil danes izdan naslednji buletin: Nočni počitek cesarjev je motil neprestani kašelj. Sicer pa v početku cesarjevem ni nobene izpremembe. Apetit, moči, splošni počitek popolnoma zadovoljivi. Cesar je kljub motnemu nočnemu počitku vstal ob navadni uri ter pričel z običajnimi deli.

RAZPOLOŽENJE V ITALIJI PO OPATJSKEM SESTANKU.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Rim. Tukajšnja javnost je glede na uspeh opatijske konference mnenja, da bo Di San Giuliano postal tekom časa nekoliko bolj skeptičen. Dejstvo, da so Di San Giuliana vozili po krajih hrvatskega značaja, se tu označuje kot namen, da bi Italijani videli, da Primorje ni laška narodna posest. Glede koncesij Lahom v Avstriji, ki so jih nekateri iz besedila komunikeja posneli, prevladuje mnenje, da se ne bo po vsej priliki v Avstriji ničesar izpremenilo. Javnost tudi ne vidi rada, da je avstrijsko brodovje obiskalo Adalijo, ker Lah še ne umevajo potrebe, da se Avstrija v Mali Aziji gospodarsko uveljavi. Pa tudi napovedani obisk angleškega brodovja v Trstu, Reki in Pulju, kateremu se, kakor se je izvedelo, od avstrijske strani pripravlja pristrčen sprejem, je laško javnost urecel

poparil. Kakor se jasno vidi, se »simpatije« Italijanov do Avstrije tudi po opatijskem vstanku niso niti najmanj poglabile.

K IZPOLNJENJU AVSTRIJSKE MORNARICE.

Dunaj. Iz vojaških krogov se poroča z ozirom na vesti o gradnji novih dreadnoughtov, da ne gre za noben nov mornariški program, ker namen, nadomestiti bojne ladje »Monarchove« vrste z modernimi dreadnoughti, ni nov. Tudi posamezni podatki tožadnih vesti niso točni, zlasti kar se tiče kalibra in števila topov. Ne gre za 35-6-centimeterske, temveč za 35-centimeterske topove, katerih število še ni določeno, ker še ni rešeno vprašanje, ali naj se na novih dreadnoughtih zgradi trojne ali dvojne oklopne stolpe. Ako se odločijo merodajni krogi za zistem trojnih stolpov, je treba za en dreadnought 12 topov v štirih stolpih. Ako pa se odločijo za dosedanj zistem dvojnih stolpov, ki ima med mornariškimi krogi mnogo pristašev, je treba 10 topov v petih stolpih. Ako se je pa mornariška uprava zaradi te zadeve že odločila v dogovorih s tovarnami, potem pa gotovo ni misliti, da o tem informirala kako dunajsko korespondenco, ki polni s senzacijskimi vestmi časopise. Tudi niso resnične vesti, da se namerava nabaviti za dreadnoughte 38-centimeterske topove, ki jih že vporabljajo tudi druge države. Gotovo je, da se je mornariška uprava po daljšem premotritvanju odločila, da ne uvede tako velikega kalibra. Druge države, ki jih ne smemo v vsem posnemati, bodo že doživele gotove izkušnje.

GROF KAROLYI NE PRIDE V PETERBURG.

Budimpešta. Podpredsednik mažarske neodvisne stranke grof Karolyi se je vrnil iz Amerike. Izjavlja, da ne bo obiskal svoje sestre v Peterburgu, ker so se na ta obisk obešale razne kombinacije.

TEODOR DREHER SMRTNO PONE-SREČIL.

Dunaj. Včeraj je Teodor Dreher, sin člana gosposke zbornice Antona Dreherja v divjem tempu vozil z avtomobilom iz Trsta v Celovec. Pri nekem ovinku na državni cesti pri Gosposvet-skem polju je avtomobil vrglo v neko drevo. Teodor Dreher in njegov šofer Merz sta zletela iz avtomobila in obležala. Avtomobil se je večkrat prekučnil. Osební vlak, ki je tedaj vozil iz Št. Vida ob Glini v Celovec mimo kraja nesreče, je nalašč obstal in oba težko ranjena prepeljal v celovško bolnico. Teodor Dreher je ponoči v celovski bolnici umrl, jako nevaren je tudi šoferjev položaj. Teodor Dreher je bil dvakrat poročen, sedaj je bil pod kontrolo radi zapravljanja, oče ga je dvakrat ranžiral in rešil iz oderuških rok.

NESREČA AVIATIKOVA.

Dunaj. Aviatik Pitschman, ki je s svojim bratom kot pasažirjem odletel danes jutraj z letališča v Aspernu na tekmovalni polet Dunaj — Praga za Schichtovo nagrado, je pri Zwettlu radi neugodnih vetrovnih razmer ponesrečil ter padel s svojim letalnim strojem na zemljo. Aviatik Pitschman je smrtnonevarno ranjen, tudi njegov brat je nevarno ranjen.

AKCIJA GLEDE »PUČKE BANKE«.

Zagreb. Vsed samoumora ravnatelja »Pucke banke« Danbachyja se je razširila vest, da bo banka bankrotirala. To je vzbudilo silno vznemirjenje, ker bi bilo zopet veliko eksistenc uničenih. Kakor se čuje, bo »Pucko banko« sanirala »Zemaljska banka«, v katero je dal ban vložiti en milijon kron, nasprotno pa je podpredsednik »Pucke banke« baron Vraniczany založil pol milijona kron garancije. Tako je upati, da se banka sanira.

ARETOVANI RUSKI VOHUNI.

Stanislav. Veliko senzacijo vzbuja aretacija stotnika 20. domobranskega pešpolka Nikolaja Horodyskega, ki je osumljen špijonaže v korist Rusiji.

Črnovice. V Jadagori so aretovali veleposestnika Milczocha in njegovo soprogo ljudsko učiteljico Heleno Milczoch, ker sta vohunila za Rusijo. Pri hišni preiskavi rusofilskih agitatorjev so namreč zaplenili listine, iz katerih je razvidno, da sta bila zakonska Milczoch v tesni zvezi s peterburškim generalnim štabom. Žena je rojena Rusinja in služi njeni bratje kot častniki v ruski armadi.

VOJAŠKE PRIPRAVE RUMUNIJE.

Budimpešta. »Pester Lloyd« poroča, da se Rumunija vojaško tako zelo ojačuje, da bi Avstrija, ako bi hotela enako odgo-

voriti, morala mesto 48 pehotnih divizij napraviti 136.

ANGLEŠKI KRALJ ZA PARIŠKE REVEŽE.

Pariz. Angleški kralj je včeraj prišel na dirkališče ter se je udeleževal stav. Dobil je veliko vsoto, od katere je 10.000 frankov izročil za pariške reveže.

SKRIVNOSTNI DOGODEK.

Pariz. Torpedovka št. 174 se je pri neki nočni vaji nenadoma potopila. Torpedovka »Sagaie« je dobila povelje iskati potopljeno torpedovko, sedaj je pa tudi ta torpedovka brez sledu izginila.

USPEH POSETA KRALJA JURIIJA V PARIZU.

London. Vsi listi poudarjajo, da je tripelententa vsled poseta kralja Jurija v Parizu postala bolj naravnostna in intimna v prosep miru in civilizacije.

VOJSKA MED ZDRUŽENIMI DRŽAVAMI IN MEHIKO.

Washington. Wilsonu je zelo žal, da je v Veracruzu tekla kri. Proti Tampicu Amerikanci baje še ne nameravajo operirati, ker se je bati, da bodo vstasi vsi potegnili s Huerto. Amerika ne razpolaga zdaj z zadosti moštvom, da bi zavzela Tampico, predsednik pa noče še sklicati kopne armade. Zazdaj so baje vojaške akcije suspendirane. Vstaškemu generalu Carrantzi je Wilson odgovoril, da akcija Združenih držav nikakor ni naperjena proti neodvisnosti Mehike. Japonska je izjavila, da ostane strogo nevtralna, dasi ljudstvo toplo simpatizira z Mehikanci.

New York. Izdano povelje za zasedenje Tampica je preklicano, da se prepreči prelivanje krvi. Da se prepreči nočni napad na Vero Cruz, so na gričih okoli mesta postavljeni oddelki mornarjev s poljskimi topovi.

OGNJENIKI BRUHAJO.

Rim. Ognjenik Etna je pričel zopet delovati. Bljuje dim in pepel.

Neapelj. Vezuv je pričel bruhati. Izbruh je izredno močan, spremljan od podzemskih potresov. Iz gorenjega žrela bruha tekoče žveplo in strupene pline. Prebivalstvo je zelo prestrašeno, ponekod je med prebivalstvom pravcata panika. V observatoriju pa izjavljajo, da ni nevarnosti.

POTRES.

Aš. Danes ponoči so v mestu in okolici čutili močne potresne sunke, spremljane od podzemeljskega bobnenja.

VELIK POŽAR.

Praga. Zgorela so skladišča predilnice tvrdke Pick v Nachodu. Škode je 600 tisoč kron.

KUGA V TOKIO.

Tokio. V Tokiu se dognali štiri slučaje kuge.

VELIKA NEVARNOST POVODNJI V DOLNJEM SREMU.

Zemun. Tu je divjal vihar, ki je včeraj Donavo tako razburkal, da je porušila nasip in nekaj ulic poplavlila.

Zemun. Donava je tu narasla na 6 m 25 cm. Velika je nevarnost, da prestopi bregove. Vojništvo in meščanstvo gradi nasipe, da odvrnejo povodenj. Polja in travniki ob bregovih Donave so že pod vodo.

Po svetu.

Protest ameriških katoličanov proti poslanstvu bivšega rimskega župana Nathana na Panamski razstavi. Znano je, da je italijanska vlada imenovala razupitega rimskega eksžupana Ernesta Nathana za zastopnika italijanske vlade pri panamski razstavi. Bilo je pričakovati, da bo to imenovanje razburilo ameriške katoličane. In res je tudi izvrševalni odbor ameriške unije katoliških društev, ki družu kake 3 milijone katoličanov, pred kratkim na svojem zborovanju v Čikagi najodločneje protestiral proti temu imenovanju. V tem protestu se poudarja, da je Ernest Nathan kot rimski župan pri raznih prilikah na podel način žalil sv. Očeta in tako tudi čustva 18 milijonov katoličanov v Združenih državah in na stotine milijonov katoličanov ostalega sveta. Pozivljejo se vse narodne organizacije, državne in občinske oblasti kakor tudi vse druge korporacije, naj protestirajo proti prihodu Nathana v Združene države kot oficelnega zastopnika Italije ter naj ta protest izroče predsedniku panamske razstave.

Senzacionalna sodna razprava. V drugi polovici meseca maja se bo vršila v Varšavi senzacionalna sodna razprava. Zagovarjati se bo namreč

moral baron Ivan Bisping, ki je obtožen, da je lani dne 21. aprila umoril svojega strica kneza Druchi - Lubeckega. Baron Bisping je svoječasnno ponaredil na ime svojega strica menico v znesku 300.000 rubljev in je v strahu, da bi sleparija ne prišla na dan, umoril strica. Obtožen je tudi, da je že prej nekoč poizkušal spraviti svojega strica s sveta, ker mu je namešal v čaj strupa. Toda knez Druchi - Lubecki je takoj pri prvem požirku zapazil neki poseben okus čaja. Tedaj niso mogli izslediti zločinca, a so kemičnim potom dognali, da je bil čaj zastrupljen. Dne 21. aprila 1913 se je odpeljal obtoženec s knezom skozi gozd k bližnji železniški postaji, kamor pa je došel sam. Strica ni bilo. Baron Bisping se je odpeljal in pustil konja in voz na postaji. Kneza pa so našli drugi dan sluge ustreljenega v gozdu. Spočetka se je Bisping zagovarjal, da sta se s stricem sestala v gozdu z nekim njima neznanim človekom. Knez je stopil z voza, on pa se je odpeljal dalje, da ne zamudi vlaka. Sprva se mu je to verjelo, ko pa so prišle na dan ponarejene menice, pa je postala takoj jasna njegova krivda.

Kako ravna jo kanadske pošne oblasti s protikatoliškim listom. Višja poštna oblast v Kanadi je odvzela poštni debit protikatoliškemu listu »Menace«, ki izhaja v Aurori. »Menace«, ki se imenuje »najodličnejši« protikatoliški list sveta, je imel namen, kakor priznava sam, osvoboditi »zasluženo Kanado«, ki »stoka ravnotako kot Združene države pod težkim jarmom rimskega političnega stroja«. Odtegnitev poštnega debita kulturnobojujemu listu »Menace« v pretežno protestantski Kanadi temelji na naziranj, da je protiverska gonja nevarna državi in družbi. Kanada kaže torej v tem oziru večjo dalekovidnost kot pa splošno evropske države.

Prvi futuristični koncert v Milanu je bil dne 21. t. m. Prvo točko: Prebujenje velikega mesta je občinstvo začetkoma mirno poslušalo, a dolgočasna predstava je občinstvo tako razburila, da je kričalo, žvižgalo in ropotalo. Futuristi so se z nezadovoljniji stepli. Red so po »neupravičenih« načelih sedanjosti napravili karabinieri.

Zaklad v petrolejki. Te dni se je v Zemunu vršila dražba premičnin iz zapuščine vdove po nekdanjem graničarskem stotniku Marije Dulinski. Zasebni uradnik Panta Milaković je na tej dražbi kupil staro petrolejsko svetilko za 7 K. Ko je doma pregledoval kupljeno svetilko, je našel v njej 250 K v bankovcah, težko zlato verižico in zlat prstan. Starka je očitno iz strahu pred tatovi izbrala to skrivališče za svoje vrednosti. Milaković je najdeni zaklad takoj izročil sodniji.

Špijona Jandriča zapro v petrovadinsko trdnjavo, da onemogočijo vsak poizkus za beg. Neki časnikar je glede tega prosil za informacije novosadskega stotnika avditorja, a bi ga bili vsled tega skoro aretirali.

Žalosna ruska desetletnica. Dne 13. t. m. je poteklo 10 let, odkar je krasna ruska oklopnica »Petropavlovsk« pred Port Arturjem zletela v zrak in potem pokopala v morju več sto mornarjev in dva velika Rusa: admirala Makarova in slikarja Vereščagina. Listi se ob tej priliki med drugim spominjajo temne usode štirih bratov Vereščaginov: Najstarejši, Sergij, je padel pred Plevno ter niso nikdar našli niti njegovega trupla; drugi brat je zgorel v vlak, tretji, Aleksander, nadarjen pisatelj, je izvršil samoumor, in četrti, slikar Vasilij, je našel smrt ob propadu »Petropavlovsk«.

Trije cesarji, dva kralja, en veliki vojvoda, štirje principi in en polk botri. Krstni botri brunšviškega dednega princa, vnuka nemškega cesarja, bodo: cesar Viljem in cesarica Avgusta Vik-

torija, vojvoda in vojvodinja Cumberland, cesar Franc Jožef, ruski car Nikolaj, angleški in bavarski kralj, veliki vojvoda Meklenburg - Sverin, princ Maks bavarski, pruska princa Adalbert in Oskar, danski princ Valdemar in prvi težki bavarski konjeniški polk v Monakovu.

H karakteristiki slovanske vzajemnosti. Rychvaldski župan Janeczek, fanatičen Poljak, izdaja poljsko - nemške občinske razglase, dasi je v Rychvaldu v šleziji neznan številce Nemcev, dočim se je Čehov uradno našelo 3000; prav toliko kakor Poljakov. Nedavno so bile uprav v Rychvaldu razveljavljene volitve, ker ni bilo čeških razglasov. Tako preziranje slovanskih bratov Čehov od strani Poljakov je žalosten znak slovanske vzajemnosti. To je nemški strah — panslavizem!

Slovanska Sokolska Zveza. Pod predsedstvom staroste dr. Schreinerja se je vršila 13. t. m. na Dunaju odbor. seja Slovanske Sokolske Zveze, ki so se jo udeležili zastopniki Slovencev, Hrvatov, Srbov, Čehov in Poljakov. Odbor je sprejel rusko sokolsko zvezo kot članico Slovanske Sokolske Zveze, in sicer z glasovi vseh delegatov proti poljskim glasovom. Poljaki so se zadovoljili le s pasivnim protivljenjem. Na predlog srbskega zastopnika Živanovića je nadalje izjavil odbor, da naj se zopet pozovejo bolgarski Junaki, da se zopet oprimejo skupnega sokolskega dela. Odbor je razpravljaj o raznih aktualnih sokolskih vprašanjih, med temi tudi o slovenskem sokolskem zletu v Ljubljani.

Železniške delavnice v Debrecinu so pričele 19. t. m. ponoči goreti. V dveh urah je pet delavnic zgorelo. Škode je tri milijone kron, zgorelo je 120 osebnih in tovornih voz.

Dvanajst orožnikov aretiralo celo rodbino. V ponedeljek je v vasi Krahof pri Amstetnu aretiralo 12 orožnikov posestnika Kolbla, njegovo ženo, sina in njegovo hčer. Orožništvo je hišo obkobil, ker se je rodbina uprla, da bi bili odvedli v ječo zaradi obrekovanja v osem mesečno ječo obsojenega sina. Orožniki so morali s silo v hišo vdreti in so Kolbla in njegovo ženo z bajoneti ranili. Žena je orožnike praskala in grizla.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 24. aprila 1914.

Pšenica za april 1914	12 96
Pšenica za maj 1914	12 91
Pšenica za oktober 1914	11 76
Rž april 1914	9 07
Rž za oktober	7 98
Koruza za maj 1914	6 92
Koruza za julij 1914	6 06

Svojim otrokom ne dajem nikakih kvasnih jedi, kajti moj mož je zdravnik za otročje bolezni in odločen nasprotnik težko prebavljivih močnih jedi. Ker pa malčki le morajo dobivati močne jedi, jim spečem kolače, torte, narastke z dr. Oetker-jevim pecilnim praškom. Za večerjo jim dam puding z mlekom in jajci z vporabo izvrstnega dr. Oetker-jevega puding-praška, ali delikatni krem iz dr. Oetker-jevega dibona-krem-praška in za spremembo naredim svojim malim iz dr. Oetker-jeve rudeče kaše posebno osvežujočo jed. Same jedi, ki so tečne, redilne in, last not least, po ceni. 2900 2

Št. 7871.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski odpošlje tudi letos 10 ubožnih, v Ljubljani živečih otrok na troške mestne občine v pomorski hospic v Gradzi.

Sprejemajo se v ta hospic le otroci od 6 do 12 let star, slabokrvni, rahitični in skrofulozni, ki lahko sami hodijo in ki nimajo kakih čirov ali fistul.

Tuberkulozni otroci so izključeni, ravno tako otroci s kako nalezljivo boleznijo.

Prošnje je vložiti pri mestnem magistratu do 20. majnika t. l. in priložiti potrdilo ubožnosti, krstni list in zdravniško potrdilo. Starši sprejetih otrok podpisati imajo revers, s katerim privolijo v eventuelno potrebne operacije oziroma zdravljenje ravnanje z otroci.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 21. aprila 1914.

Sirolin "Roche"

prinaša olehčanje in ozdravljenje pri pljučnih boleznih, prehlajenjih, influenci, naduhi

izvirni zavoj s K. 4. — se dobi v vseh lekarnah.

Nove Šmarnice za leto 1914. ne bodo izšle. Radi tiskarske stavke, ki je izredno dolgo trajala, ni bilo mogoče pravočasno prirediti novih Šmarnic. Na razpolago so pa še lansko leto izšle

»Dr. Jeršetove Šmarnice, Mati čudovita«. Cena 2 K za vezan izvod, zlata obreza 3 K. — V te Šmarnice je povil dr. Jerše najlepše cvetove, kar jih je našel po vrteh Marijinih častilcev. Z govorniško silo, živahno, pestro in brez pretiranja nam kaže dr. Jerše Mater čudovito, njene prelepe prednosti in čednosti. Že naslovi Šmarnic so kakor lepi cvetovi v vencu Marijinem: Lilijska libanonska, Mati dobrega sveta, Mati lepe ljubezni, Mati veselja, Zena obdana s solncem, Dolorosa itd. Največja prednost teh Šmarnic pa je, da so govori o Mariji povzeti iz dogme. Najlepše, kar vemo o Materi božji, je povedano v dogmi in te Šmarnice takorekoč poganjajo iz Marijine dogme, kakor poganjajo bele majniške Šmarnice iz plodne zemlje. Šmarnice imajo izredno priročno obliko ter so jim pridejane tudi lepe mašne in druge molitve.

Dalje so na razpolago tudi še »Šmarnice arskega župnika«. Razlaga lavretanskih litanij z življenjepsom bl. župnika J. Vianija. Cena za vezan izvod 2 K. V Šmarnicah so zbrane v krasen venec vse prošnje lavretanskih litanij in v izgledih opisano sveto življenje gorečega Marijinega častilca arskega župnika.

V zalogi so tudi še: »Godec, Šmarnice, Devica verna«. Cena 2 K za vezan izvod. — »P. Ladislav, Šmarnice, Marijine čednosti in dobrote«. Cena 2 K za vezan izvod. — »Volc, Šmarnice, Marija v predpodobah in podobah«. Cena 2 K za vezan izvod. — »Kerčon, Šmarnice, Marija podoba pravice«. Cena 2 K za vezan izvod. — »Salve Regina«, Šmarnice romarja Jeruzalemskega. Cena 2 K za vezan izvod.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Pristopajte k „Jugoslovanski Strokovni Zvezi“!

oooooooooooo

Zahvala.

Povodom bridke izgube, naše iskreno ljubljene, dobre matere, soproge, gospe

Ane Šetine

se pristočno zahvaljujemo, vsem dragim sorodnikom prijateljem in znancem, za izraze sočutja, kakor tudi za mnogobrojno spremstvo na njenem zadnjem potu.

Posebno pa se zahvaljujemo, častitemu gosp. Andreju Stenovecu za tolažilne obiske, za časa bolezn, gospej Zalarjevi, gospodom pevcem za ganljivo petje, ter vsem darovalcem krasnih vencev.

Bog plačaj vsem!

Staritrg pri Ložu, 23. aprila 1914.

1386 Rodbina Šetine.

Lep portal za prodajalno

z vhodom in izloženim oknom se zaradi prezidave ceno prodaja. Tržaška cesta 43. 1382

Dve jedno leto stari

ovci z mladiči

4 mesece stari, ruske pasme, so na prodaj pri Anton Jelenec v Logatcu. 1387

Št. 3590/V. u.

Razglas

1357

V smislu določil § 42. vojnih predpisov I. del, I. zvezek, se razglašajo:

1. Letošnji glavni nabor za deželno stolno mesto Ljubljano se vrši dne 9., 10. in 12. junija in sicer:

- dne 9. junija za I. in II. razred domačih,
- dne 10. junija za III. razred domačih in I. razred tujih,
- dne 12. junija za II. in III. razred tujih nabornikov, katerim se je dovolilo priti k naboru v Ljubljani.

2. Uradovanje prične se vselej ob 8. uri dopoldne v „Mestnem domu“, Cesarja Jožefa trg št. 2.

3. Nabornikom, odnosno tudi njihovim moškim svojcem, ki pridejo v pošte, priti je pravočasno, **snažnim in treznim** na naborišče ter jim je pravočasno vložiti izkazila za eno ali drugo zaprošenih olajšil, kakor

- po § 21. v. z. (enoletno aktivno službovanje),
- po § 23. v. z. (enoletniki medicinci),
- po § 24. v. z. (enoletniki živinozdravniki),
- po § 25. v. z. (enoletniki lekarnarji),
- po § 26. v. z. (enoletniki posebnih službenih vrst),
- po § 27. v. z. (enoletniki vojne mornarice),
- po § 29. v. z. (duhovniki in kandidati duhovskega stanu),
- po § 30. v. z. (posestniki podedovanih kmetij),
- po § 31. v. z. (vzdrževalci rodbin),
- po § 82. v. z. (učitelji in učiteljskišniki),
- po § 20. v. z. (dveletno aktivno službovanje).

4. Naborniki, ki se potezajo za olajšilo po §§ 29. do 31. in po § 82. v. z. in imajo tudi pravico do enoletne in dveletne aktivne službe po § 20. v. z. v slučaju odklonjene prošnje za eno ali drugo omenjenih olajšil, lahko pri glavnem naboru uveljavijo pravico do enoletne, odnosno dveletne aktivne službe po § 20. v. z.

5. Kdor ne izpolni naborne dolžnosti, kdor se ne drži rokov, ki so določeni za vlaganje prošnje za olajšila, sploh kdor ne vpoštevaja iz vojnega zakona izvirajočih dolžnosti, se ne more opravičiti s tem, da ni vedel za ta oklic ali zakon.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 15. aprila 1914.

Podjetje za izdelovanje cementne strešne opeke in drugih cementnin

opremljeno z vsemi potrebnimi stroji, se pod zelo ugodnimi pogoji takoj odda v najem ali prodaja.

Delavnica z zalogo se nahaja v najbližji okolici Ljubljane tik ob glavni cesti. Podjetje je prav dobro vpeljavno in nudi strokovnjakom lepe dohodke. Istotam se odda v najem prostori hlev za 8 glav živine. Naslov pove upravništvo Slovencev pod št. 1352.

Restavracija v Vintgarju

(prej Zumer)

== daje se za poletno sezono s prvim majem t. l. ==

v najem.

Zadnji termin je do 26. t. m. — Nadalje lepa

letoviška stanovanja

mlin, žaga, mizarstvo, sploh vsa industrijska podjetja.

Pojasnila daje hranilnica in posojilnica v Gorjah

1369

Hiša „Pod Stolom“ v Mostah pri Žirovnici

z gospodarskim poslopjem, svinjaki, ledenico, vrtno lopo in basinom je

ceno na prodaj.

V hiši so jaki pripravi gostilniški prostori, več sob in lokal za trgovino. K posvetu pripada lep vrt, 2 njivi 5 travnikov in 3 gozdovi. Hiša je oddaljena od postaje Žirovnica komaj kakih 8 minut in radi zdrave lege zelo pripravna za letovišče, vsled tega bi se sobe poleti lahko po ugodni ceni oddale.

Pojasnila daje Posojilnica v Radovljici.

1371

RADIUM

STRAPAZ-IN TKANINE

tovarne B. SPIEGLER in SINOVI, Hronov

so izdelane iz najfinejše Amerika - preje ter so v lepoti in trpežnosti neprekosljive. Imajo prednost, da ostanejo v perilu snežnobele ter so znatno cenejše kot konkurenčni izdelki. Dobivajo se v poljubni širjavi in debelosti za vsakovrstno živотно ali posteljno perilo v manufakturni trgovini

J. CIUHA, LJUBLJANA, Pod Trančo.

Zahtevajte vzorce za pralno preizkušnjo.

Dr. Kajetan Grandi

v Tueni na Tirolskem, izjavlja, da je svojim bolnikom tinkturo za želodec lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani, Dunajska cesta, večkrat zapisoval pri raznovrstnih boleznih prebavnih organov in vedno z najboljšim uspehom. Steklenica 20 vinarjev.

Naročila sprejema lekarna

G. Piccoli, Ljubljana.

677

Moj svak

Adolf Leeb,

uradnik vzajemne zavarovalnice v Ljubljani

se tem potem resno opominja, naj neha žaljivo govoriti o moji osebi, ker bi bil sicer svoji duhovski časti dolžan, ga sodnijsko zasledovati.

Fran Indof,

župnik Javorski.

Na Javorji pri Litiji, 22. aprila 1914.

Hiša

10 minut od dolenskega kolodvora pri veliki cesti, a že v ljubljanski okolici, se

prodaja pod zelo ugodnimi pogoji. Takoj se plača 1000 K, ostanek v obrokih plačljivih vsaj v 6 letih. V bližini hiše je tudi stavbni prostor na prodaj. Posebno pripravna je hiša za upokojece, pa tudi za šivilje, krojače ali čevljarje. Pojasnila daje pismono ali ustno A. B., Ljubljana, Kladezna ulica 5.

Pozor!

Odjemalci kvasa ali drož!

Na „Poslano“ v Vašem listu z dne 20. t. m. št. 88 moram pojasniti, da tudi jaz prodajam sedaj špiritne drože po kron 1.20 za kg in to še celo v Ljubljani in okolici na dom postavljeno, katere so preje stale samo K 1.—. Te vrste špiritne drože izdeluje 24 tovarn I. vrste; to so materičine, žitne drože pa edino le ona in to je veletovarna Max Springer na Dunaju, katere so gospodom pekarjem kakor strokovnjakom dobro znane, in te vrste drož moram le jaz svojim odjemalcem ponuditi in to po K 1.40, za kg ne pa druga izdelavnica drož tu, katera ni v resnici — v zvezi tovarn drož na Dunaju katere so sploh povišale cene drož.

Pri poštni pošiljavi stanejo špiritne drože franko poštnine samo K 1.30, torej še vedno ugodnejša cena, kakor ista konkurenčne ponudbe.

Priporočam se cenj. odjemalcem za obilna naročila ter jamčim za dobro in točno postrežbo in bilježim

z velespoštovanjem

Maks Zaloker.

!!! Cirkvenica!

1324

Vila Antonija z lepim vrtom, moderno urejena, zavarovana pred vetrovi; sobe s penzionom in brez nje. Cene zmerne. Pojasnila daje upravništvo vile.

